

**BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**A MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító Kft. vagyoni,
pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének elemzése a beszámolók
alapján**

Belső konzulens: Dénes Erzsébet Gyopár

Külső konzulens: Lakosi Zita

Sövegjártó Júlia

Nappali tagozat

Pénzügy-számvitel szak

Számvitel szakirány

2014.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: GÖVEGJÁRTÓ JÚLIA
Szak/szakirány: PÉNZTUD- SZÁMVITEL SZAK, SZÁMVITEL SZAKIRÁNY

Neptun kód: H66.VRV A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2015

A szakdolgozat pontos címe:
A MÜLLEX-KÖRMEUD Hulladékgyűjtő és Haznászító Kft. vagyon, pénzügyi és
jövedelmezőségi helyzetének elemzése a beszámoló alapján

Belső konzulens neve: Dénes Erzsébet Gasparich

Külső konzulens neve: Szabó Zita

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:
vagyon, pénzügy, jövedelmezőség, komplex, elemzés

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy eredeti példányát leadni: a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!) Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozattal.

Dátum: 2015. 01. 05.

Gövegjáró Júlia
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2015 JAN 05

Gasparich Erzsébet
könyvtári munkatárs

Tartalom

1. MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító kft. bemutatása	2
1.1. Tevékenysége	2
1.2. Számviteli politika.....	5
1.3. Környezetvédelem.....	7
2. Bevezetés az elemzéshez	8
3. A mérleg adatainak elemzése.....	11
3.1. A vagyoni helyzet elemzése.....	12
3.1.1. Az eszközök és források állományának alakulása.....	12
3.1.2. Eszközszerkezeti mutatók.....	23
3.1.3. Tőkeszerkezeti mutatók:	24
3.1.4. Az egyes mérlegtételek részletes elemzése	28
3.2. A pénzügyi helyzet elemzése.....	35
3.2.1. Az adósságállomány vizsgálata.....	35
3.2.2. Likviditási mutatók	37
4. Cash flow elemzése	39
5. Eredménykimutatás elemzése	44
5.1. Jövedelmezőségi helyzet elemzése	44
5.1.1. Árbevétel arányos jövedelmezőség.....	45
5.1.2. Tőkearányos jövedelmezőség	46
5.1.3. Élőmunka-arányos jövedelmezőség.....	48
5.1.4. Eszközarányos jövedelmezőség.....	49
5.2. A gazdasági hatékonyság vizsgálata	50
5.2.1. Komplex hatékonyság.....	51
5.2.2. Parciális hatékonysági mutatók.....	52
5.3. Eredményelemzés	54
6. Összefoglalás	57
7. Irodalomjegyzék	60
8. Ábrajegyzék	61

1. MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító kft. bemutatása

1.1. Tevékenysége

A céget az ausztriai Müllex Umwelt- und Säuberungs-gesmbH és Körmend Város Önkormányzata 1992-ben alapította.

Megnevezés	Összeg (e Ft)	%
Bernhard Maier Holding GmbH. Söchau	96.430	95,85
Körmend Város Önkormányzata	4.180	4,15
Összesen:	100.610	100,00

1. táblázat: A vállalat tulajdonosai (forrás: belső anyag)

Tevékenységéhez tartozik a települések szilárd hulladékkezelése, ipari hulladékokat gyűjt, újrahasznosít, valamint nemzetközi áruszállítást is végez. A hulladék ártalmatlanítását a Harasztifalui telephelyen, lerakón végzik. Ezen a telephelyen 1993. június 1.-től működtetnek szigetelt települési szilárd hulladéklerakót, mely megfelel az EU-normáknak. Ugyanitt tárolják a járműveket, gépeket, berendezéseket, eszközöket, s a tisztításuk, fertőtlenítésük, karbantartásuk is itt történik. Melegvizes mosóberendezéssel, gépjárműtárolóval, betonburkolatú komposztáló területtel, hulladékbálázóval és épülettel, szociális kiszolgáló épülettel, valamint irodahelyiséggel is rendelkezik a Harasztifalu Község közigazgatási területén található telephely. (müllex, 2014)

Hosszú távon biztosítani tudják a régió összes településének hulladék elhelyezését a rendelkezésre álló kapacitásokkal. Az elmúlt években beruháztak új konténerekre és hulladékgyűjtő edényekre, így jelenleg 7 hulladékgyűjtő és 3 Multilift rendszerű konténerszállító gépkocsival dolgozhatnak. A társaság jelenlegi tehergépkocsi és munkagép állománya alkalmas a tevékenység során esetlegesen felmerülő környezeti károk azonnali elhárításához. A beérkező, illetve kikerülő hulladékot hídmérleglen lemérik, s ezután számítógépen rögzítik. (müllex, 2014)

A Kft. kereskedelemmel is foglalkozik. Forgalmazott termékeik:

- Bálázott hullámpapír hulladék
- Bálázott vegyespapír hulladék
- Bálázott PE-fólia hulladék
- Réz-papír
- Fémhulladék
- Hungarocell hulladék
- Fahulladék

(müllex, 2014)

Jelenleg a Kft. 49 főt foglalkoztat:

- 1 fő ügyvezető igazgató
- 1 fő igazgató
- 1 fő kereskedelmi vezető
- 1 fő szállítási vezető
- 1 fő környezetvédelmi vezető
- 1 fő szakmai minőségbiztosítási asszisztens
- 3 fő számviteli irodai alkalmazott
- 12 fő gépkocsivezető
- 1 fő gépjárműszerelő
- 11 fő hulladéktrakodó
- 3 fő munkagépkezelő
- 6 fő telephelyi segédmunkás
- 7 fő külső telephelyi anyagmozgató

Települési hulladékgyűjtést 113 településen végez a régióban, ipari hulladékgyűjtést pedig 13 cégnél.

A települési hulladékszállítás különböző méretű és fajtájú hulladékgyűjtő edényekből történik.

A hulladékgyűjtő edény lehet:

- vegyes hulladékgyűjtő edény
- bio hulladékgyűjtő edény
- hulladékszallító konténer

A szállítás történhet:

- heti rendszerességgel
- kétheti rendszerességgel
- négyheti rendszerességgel

Konténerek is különböző méretben vannak, egészen 5m³-tól 38 m³-ig, valamint préskonténer présberendezés telepítésével igény szerint.

A telephelyen a következő hulladékfajtákat vehetik át:

Nem újrahasznosítható hulladékok: települési és termelési vegyes hulladék, textil hulladék, kőzetgyapot hulladék, gumiabroncs hulladék, üveghulladék.

Újrahasznosítható hulladékok:

- Csomagolóanyag hulladék: hullámpapír, vegyespapír, fólia, hungarocell
- Szerves hulladék: szennyvíziszap, fűrészpor, fanyesedék, szalma, háztartási szerves hulladék
- Fahulladék: selejt raklap, lécz
- Építési hulladék: törmelék, föld
- Fémhulladék: vas, alumíniumtartalmú vas, réztartalmú vas, kevert réztartalmú hulladék, réztű, réz, kábel, fémlemez, alumínium
- Műanyag hulladék: vegyes műanyag

(müllex, 2014)

Hulladékszállító tehergépkocsik:

- 2 db présfelépítményű hulladékszállítóval rendelkezik: egyik 2 tengelyes, másik 3 tengelyes. 5m³-es konténere van, ipari hulladékszállításra és lomtalanításra különösen ajánlatos. Alkalmasak mind a 120, 240, 770, 1000, 1100 literes edényzetek kiürítésére.
- 1 db forgódobos felépítményű hulladékszállító tehergépkocsija van: 2 tengelyes. Főleg települési vegyes és szerves hulladék elszállítására alkalmas. Ez is úgyszintén alkalmas a 120, 240, 770, 1000, 1100 literes edényzetek kiürítésére.
- 2 db konténerszállító tehergépkocsi is a járműállomány része: egy 2 tengelyes, illetve egy 3 tengelyes. Ezeket ipari hulladékszállításra használják. Alkalmasak a 13, 16, 30, 38 m³-es, illetve különböző méretű préskonténerek szállítására és ürítésére.
- 2 db kisméretű teherszállító gépjárművel rendelkezik, melyek közül az egyik ponyvás felépítményű. Nemzetközi forgalomban használják expressz áruk szállítására, hiszen gyorsaságukkal ezt könnyen véghezviszik.

Komposztálás technológiája:

A hulladékot CATERPILLAR 966 E homlokrakodóval mozgatják, KOM 3500 típusú keverőgéppel pedig forgatják. Rekeszekben rétegesen (kb.30 cm) rakják egymásra, nagyjából 50-50%-os arányban. A szennyvíziszapot kb. 21%-os szárazanyagtartalmúra préselik, s így ezután konténerekben szállítják be. A biohulladékot is összepréselik, viszont az állaga az évszaktól függ, s ennek megfelelően szállítják be. Másodszorra is átforgatják az anyagot, s ezután prizmákba kell áthelyezni. A prizma magasságának és szélességének a forgatógéphez kell igazodni, így 1,5 m széles és 1 m magas lehet. Az érlelési folyamat több dologtól is függ: időjárás, nedvességtartalom, anyagösszetétel. A prizmát 4-5 naponta átforgatják, s trágyahőmérővel ellenőrzik. Mikor a hőmérséklet 30-35 °C-ra csökken, újra át kell forgatni. A prizmákat filcszőnyeggel le kell takarni, hogy ne legyen túl nagy a nedvesség kipárolgás, és hogy a csapadékvíz ne szivároгjon be. A komposztálási folyamat 10-21 hétig tarthat. Felhasználásig komposzttárolóban van, utána pedig a depónia oldalfelületének kialakításához alkalmazzák. (müllex, 2014)

1.2. Számviteli politika

A számviteli politikában a vállalkozás azokat a módszereket, eszközöket, eljárásokat írja le, amelyek szükségesek a számviteli törvény végrehajtásához, s befolyásolják az eredményt. (Adorján Csaba, 2008.)

A számlarend a 2001. január 1-től érvényes törvényi előírásoknak megfelelően lett kialakítva. A vállalkozás éves beszámolót készít, mérlege „A” változatú, eredménykimutatása pedig „A” változatú összköltség eljárásban. Kettős könyvvitelt vezet. A költségeket elsődlegesen az 5-ös számlaosztályban vezetik. A mérleg fordulónapja december 31.-re esik, számlákat a tárgyévet követő március 31.-ig fogadnak be. A beszámolót a tárgyévet követő május 31.-ig kell elkészíteniük. (Számviteli politika)

Eszközök értékelése:

Az immateriális javak értékét csökkentik az elszámolt értékcsökkenéssel, valamint növelik a visszairással, ezen a nettó értéken kerül a mérlegbe. A tárgyi eszközök is nettó értéken szerepelnek, a beruházásokra adott előlegeket pedig csökkentik a levonható forgalmi adóval, s így az átutalt összegben találhatók meg. A vásárolt készleteket a mérlegben beszerzési áron

mutatják ki, a késztermékeket pedig önköltségi áron. A követelések összegében szerepel az elismert, elfogadott Áfa is. A külföldi pénzürtékre szóló követelés devizaösszege az MNB által közzétett deviza középárfolyamon számított Ft értéken szerepel az értékvesztés és a visszairás figyelembe vételével. A forintban lévő pénzeszközök a december 31.-ig záróegyenleggel kerülnek a mérlegbe. Az esetleg valuta és devizakészleteket az üzleti év mérlegfordulónapján a Szt. 60.§ (4)-(6) szerint átszámított forintértéken állapítják meg (Számviteli politika):

„(4)²⁶² A valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, a külföldi pénzürtékre szóló követelés, befektetett pénzügyi eszköz, értékpapír (a továbbiakban együtt: külföldi pénzürtékre szóló eszköz), illetve kötelezettség (1)-(2) bekezdés szerinti forintértékének meghatározásakor a valutát, a devizát - a választott - hitelintézet által meghirdetett devizavételi és devizaeladási árfolyamának átlagán, vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.” (2000. évi C. törvény - a számvitelről, 2014)

Források értékelése:

A jegyzett tőke a társasági szerződés szerinti értéken szerepel a mérlegben. A tőketartalék, az eredménytartalék, a lekötött tartalék, illetve a mérleg szerinti eredmény könyv szerinti értéken található a mérlegben. Az értékelési tartalék a piaci értékelés szerint meghatározott érték helyesbítések összegével szerepel. A kötelezettségeknél csak azok kerülnek kimutatásra, melyeket elismertek, elfogadtak.

(Számviteli politika)

Amortizációs politika:

Az immateriális javak, tárgyi eszközök terv szerinti és terven felüli értékcsökkenését az üzembe helyezés napjától a teljes leírás időpontjáig (, illetve az értékesítés, selejtezés, átadás időpontjáig, de maximum a maradványértékig) negyedévente számolják el. A Kft. elsősorban gépjárműveknél, de kizárólag az újonnan vásárolt tárgyi eszközöknél számol el maradványértéket. Ha annak összege valószínűsíthetően nem jelentős, akkor lehet nulla a maradványérték. A terv szerinti értékcsökkenés bruttó érték alapján, lineárisan kerül elszámolásra. Az immateriális javakat időarányosan, a tárgyi eszközöket úgyszintén időarányosan – eszközfajtánként figyelembe véve az elhasználódás mértékét – számolják el. Azokat az immateriális javakat és tárgyi eszközöket, melyeket 100.000 Ft alatt szereztek be

használatba vételkor, azonnal leírják. A 200.000 Ft alatti immateriális javakat, illetve tárgyi eszközöket pedig 2 adóév alatt írják le tetszés szerinti megosztásban. (Számviteli politika)

Terven felüli értékcsökkenést számolnak el, ha:

- a tárgyi eszköz értéke tartósan magasabb, mint a piaci érték
- feleslegessé válik
- megrongálódott, rendeltetésszerűen nem használható.

(Számviteli politika)

Értékvesztés kerül elszámolásra:

- a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél,
- az egy évnél hosszabb lejáratú hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknál,
- a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél,
- ha mérlegkészítéskor a vásárolt és saját termelésű készletek piaci értéke alacsonyabb, mint a nyilvántartás szerinti értéke.

(Számviteli politika)

Jelentős összegű a hiba akkor, ha a különböző ellenőrzések során feltárt hibák, hibahatások eredményt, saját tőkét növelő/csökkentő együttes értéke meghaladja a mérleg fő összegének 2%-át. A rendkívüli tételek jelentős eredményhatásának küszöbértékét az üzleti év mérleg szerinti eredményének 20%-ában határozták meg. Behajthatatlan követelés esetén maximum a végrehajtási költségek háromszorosában határozták meg azt az értéket, amikor már nincsenek arányban a végrehajtással kapcsolatos költségek a követelésből várhatóan megtérülő összeggel. Kis összegű az a követelés, melynek összege nem haladja meg az 50.000 Ft-ot. Céltartalékot a várható kötelezettségekre képeznek, ilyenek a garanciális kötelezettség, kezességvállalás, le nem zárt peres ügyekkel kapcsolatos várható kötelezettség, végkielégítés, korengedményes nyugdíj. (Számviteli politika)

1.3. Környezetvédelem

A hulladékszállítás engedélyköteles tevékenység, melyet az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség ad. Az engedély legfeljebb 5 évre szólhat, így jelenleg a társaságnál 2018.08.03.-ig hatályos. A határozat szerint a társaság a nem veszélyes hulladékok szállítását és begyűjtését végezheti, ezen kívül más hulladékgazdálkodási tevékenységet nem végezhet. Az átvett és szállított hulladékokat csak

engedéllyel rendelkező hulladékkezelő részére adhatják át. A társaság köteles környezetvédelmi biztosítást kötni, vagy céltartalékot képezni. Évente legalább egyszer lomtalanítást kell szerveznie, s köteles gondoskodni a településeken összegyűjtött lomhulladék átvételéről, elszállításáról. A különféle hulladékfajták átvételéhez erre alkalmas felépítménnyel rendelkező járművet kell használni. A vegyes hulladéktól elkülönítetten gyűjtik a települési hulladékot, melyet külön konténerben, gyűjtőedényben kell szállítani. Amennyiben a szállítás során a hulladék kiesik a gyűjtőedényből, a terület megtisztításáról a vállalat köteles gondoskodni. A bomló, szerves anyagot tartalmazó hulladékot városokban legalább heti kétszer, egyéb településeken pedig legalább heti egyszer kell elszállítani. (Főfelügyelőség, 2013)

A hulladékgazdálkodás során törekszenek az újrahasznosításra. Biztosítani kell a biológiailag lebomló anyagok külön gyűjtését, hogy a hasznosítás során minél nagyobb legyen az anyag tisztasága, amely a szervesanyag-körforgásba visszakerül. A gazdálkodó szervezetek által végzett tevékenység során keletkező termelési hulladékot is külön kell gyűjteni. A tevékenységet úgy kell megszervezni, hogy az a környezetre is minél kisebb hatással legyen, továbbá az emberek egészségét se veszélyeztesse. Így a következőkre törekednek: a hulladék keletkezésének megelőzése, a hulladék újrahasznosítása, a hulladék egyéb hasznosítása, a hulladék ártalmatlanítása. (2012. évi CLXXXV. törvény, 2014)

A hulladék úgynevezett hulladéktároló medencébe kerül, melyeket dombépítési módszerrel alakítanak ki, s szigetelésüket 3x20 cm-es tömörített anyagréteg, valamint HDPE szigetelő fólia végzi. Ezen van a geotextília, aztán a kavicszivárgó a dréncsövekkel, hogy a csurgalékvizet el tudja vezetni, mely így szigetelt gyűjtőmedencébe jut. Ezt azonban később visszaforgatják: locsolással visszakerül a hulladékfelületre. A keletkező biogázokat elvezetik, továbbá a hulladékot kompaktortal tömörítik. A tárolóprizmák oldalait agyag- illetve földréteggel takarják, ezután növénytelepítéssel illeszkednek a környezetbe. A hulladék elszóródását a szél miatt hulladékfogó háló akadályozza meg. A monitoring rendszer 6 db figyelőkútból áll, ezek vízminőségét féléves gyakorisággal vizsgálják. Fontosnak tartják, hogy a környezetet ne szennyezzék, az alkalmazott műszaki megoldásokkal ez megvalósítható. (müllex, 2014)

2. Bevezetés az elemzéshez

Fontos, hogy a tulajdonosok információkkal rendelkezzenek a saját vállalkozásuk, valamint versenytársaik tevékenységéről, azok vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről. Ahhoz, hogy a vállalatok értékelése összehasonlítható legyen, egységes rendszerre van szükség. A beszámoló készítési kötelezettség ezt lehetővé teszi, hiszen a beszámolók tartalma biztosítja az elemzéshez, értékeléshez szükséges adatokat.

Hogy a piaci szereplők valós és megbízható képet kaphassanak, megalkották a számviteli törvényt. A számviteli törvény célja, hogy meghatározza a beszámoló készítési kötelezettséget, leírja az alapelveket, melyeket az elkészítés során alkalmaznak, továbbá kimondja a nyilvánosságra hozatalra való követelményeket. (Adorján Csaba, 2008.)

„ A számviteli törvény meghatározza – többek között – a gazdálkodáshoz kapcsolódó feljegyzési módszert, a könyvvizetés módját, a nyilvántartások kialakításának alapjait, a vállalkozás vagyonát jelentő eszközök és azok forrásainak értékelését, illetve értékelési lehetőségeit, valamint – kiemelten és legrészletesebben – a számviteli adatok időszakonkénti rendszerezését, összesítését. ” (Bíró Tibor K. P., 2012)

A számviteli elszámolás során a vállalkozás folyamatosan vezeti azokat az eseményeket, melyek hatással vannak a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetére. Ezek az események megjelennek egyrészt a szintetikus nyilvántartásban, ahol is a főkönyvi számlákon összevontan értékadatokban szerepelnek, továbbá az analitikus nyilvántartásban, ahol részletesen, tételesen rögzítve vannak, ezzel segítve a szintetikus nyilvántartás ellenőrizhetőségét. Ezen nyilvántartások segítik továbbá a beszámoló elkészítését is. (Jánosa András, 2001.)

Ezek átláthatóságához egységes számlarendre van szükség. Ez a könyveléshez szükséges főkönyvi számlák, számlakeret kialakítását jelenti, mely alatt a szokásos decimális számozást értjük. Így áttekinthetjük a számlaosztályok adatait, ezeken belül pedig tovább bonthatjuk számlacsoportokra, számlákra, majd további alszámlákra, ahol szükséges. Az egységes számlakeret kialakításával a vállalat rendszerbe tudja foglalni az eszközeinek és forrásainak, a gazdasági műveleteknek az eredményre gyakorolt hatását, továbbá a legfontosabb, hogy biztosítja a beszámoló elkészítéséhez szükséges adatokat. (Korom Erik B. M., 2003.)

A számviteli törvény szerint a beszámolóknak nyilvánosnak kell lenniük, ezzel is segítve, hogy a gazdálkodók megbízható képet kapjanak vállalkozásaikról, versenytársaikról, befektetéseikről, stb.

A beszámoló így megbízható és valós képet ad:

- a tulajdonosoknak, hogy megítélhessék a vállalkozás vagyoni helyzetének stabilitását, jövedelmezőségét és osztalékfizető képességét,
- potenciális befektetőknek, hogy mérlegelhessék a befektetési döntésüket,
- hitelezőknek, akik a vállalat fizetőképességére vonatkozóan próbálnak információt szerezni,
- partnereknek, hogy mérlegelhessék a kapcsolat biztonságát és tartósságát,
- a környezet számára, az imázs megítéléséhez,
- továbbá a vállalkozás vezetőinek a döntések megalapozásához és dolgozóinak, a stabilitás, fejlődés szempontjából. (Bíró Tibor K. P., 2012)

A beszámoló hármas szerepe van:

- dokumentálás, vagyis be kell mutatni a vállalkozás vagyontárgyait és kötelezettségeit. A beszámoló szerepe, hogy számszerűen rögzíti és bemutatja az üzleti év gazdasági eseményeit.
- informálás, mint már feljebb kifejtettem, azt jelenti, hogy információt nyújt a vállalkozással kapcsolatban állókkal. A beszámoló egyforma súllyal veszi figyelembe a különböző érdekeltek információigényét.
- segítségnyújtás az osztalék meghatározásához, ez mindössze annyit jelent, hogy a beszámolóban meghatározzák a megtermelt jövedelmet, vagyis a nyereséget, amely osztalékfizetési célra rendelkezésre áll. (Otto H. Jacobs, 2000)

Többféle beszámoló létezik, a MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító Kft. éves beszámolót készít. A beszámolónak ez a fajtája a legrészletesebb és tagoltabb, a kiegészítő melléklet is sok új információt nyújt. Mérlege „A” változat szerinti, eredménykimutatása pedig összköltségeljárással „A” változatban készül. A kiegészítő mellékletben olyan információk szerepeltetése szükséges, melyek segítséget nyújtanak a mérleg és eredménykimutatás egyes sorainak mélyebb elemzéséhez. Az általános részben röviden bemutatja a vállalkozás tevékenységét, tartalmazza a számviteli politika rövid ismertetését. Ez után következnek a mérleghez kapcsolódó kiegészítések, ahol bemutatja az immateriális javak, tárgyi eszközök állományváltozását, röviden ismerteti a készleteket, továbbá a követeléseket, aktív időbeli elhatárolásokat tovább részletezi. Forrásoldalon a tőkeváltozást mutatja be, ezt a lekötött tartalék, céltartalék, kötelezettségek rövid ismertetése követi, valamint a passzív időbeli elhatárolások további részletezése. A kiegészítő melléklet következő fejezete az eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítések, ahol bemutatja az értékesítés nettó árbevételét és az egyéb bevételeket főbb tevékenységek szerint és ismerteti

a további bevételeket, ráfordításokat. Végül a tájékoztató részben bemutatja a foglalkoztatottság és a munkabérek alakulását, a társasági adóalap korrekciós tételeit, végül pedig a Cash-flow kimutatást mellékeli.

A beszámoló elemzését a mérleg és az eredménykimutatás adataiból tudjuk elvégezni, így az elemzéssel vizsgálni tudjuk a vagyoni és pénzügyi helyzet alakulását, a gazdálkodás jövedelmezőségét, és értékelhetjük a vállalkozási tevékenység hatékonyságát.

A beszámoló elemzése egy vállalat kockázatát és jövedelmezőségét segíti megérteni. Ezt a mérlegből kiemelt különböző tételek elemzése során végezhetjük el, ilyenek: az eszköz felhasználási mutatók, jövedelmezőségi mutatók, tőkeáttétel, pénzügyi mutatók, stb. Az elemzés tehát egy olyan módszer, ami számszerűen fejezi ki a múlt eseményeinek eredményességét. (Ready Ratios, 2014)

A mérlegelemzés a rendelkezésre álló információktól függően lehet külső mérlegelemzés, illetve belső mérlegelemzés. Külső elemzés esetén csupán a közzétett beszámoló számszaki adatai állnak rendelkezésre, illetve a kiegészítő melléklet, belső elemzésnél viszont vállalati belső információkat is fel tudunk használni (főkönyvi kivonat, analitikus nyilvántartások, főkönyvi számlák, stb.). (Bíró Tibor K. P., 2012)

Az elemzést mutatószámok segítségével végezzük, melyek lehetnek abszolút, illetve relatív mutatószámok. Ezek lényege, hogy valamilyen szempont szerint összehasonlíthatók legyenek. A MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító Kft. esetében az időbeli összehasonlítást alkalmazom, vagyis meghatározom, hogy évről-évre mekkora változás állt be az értékben, és feltárom a változás okait.

3. A mérleg adatainak elemzése

A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetét a mérlegből, az eszközök és források adatainak felhasználásával tudjuk elemezni, s vizsgálni kell még a bekövetkezett változásokat is. Az elemzés történhet vertikális, illetve horizontális módon. Vertikális elemzés esetén az egyes mutatószámokhoz vagy csak az eszközoldal, vagy csak a forrásoldal adatait használjuk fel. Vertikális elemzési formához tartozik ugyancsak az eszközök, illetve források állományának vizsgálata is. Horizontális elemzés esetén a mutatószámokhoz mind az eszköz-, mind a forrásoldalról szükségesek adatok, így a mérleg két oldalának valamely csoportját, vagy tételét összehasonlíthatjuk.

3.1. A vagyoni helyzet elemzése

Az előzőekben leírtak szerint tehát a vagyoni helyzet átfogó elemzését az eszközök és források összetételének vizsgálatával, valamint eszközszerkezeti és tőkeszerkezeti mutatók segítségével fogom elvégezni.

Az összetételelemzést az egyes eszköz- és forráscsoportok, valamint az egyes mérlegsorok megoszlási viszonyszámaival tudjuk elvégezni, így meghatározva az előző évek során bekövetkezett változásokat. Ahol jelentős az eltérés, érdemes tovább vizsgálni.

Az eszközszerkezeti mutatók olyan vertikális mutatószámok, amelyek a mérleg eszközoldaláról származó adatokból állnak. Ezek szerint tehát az eszközállományon belüli fontosabb arányokat, és ezek változásait határozhatjuk meg. A mutatószámok alkalmasak az időbeli változás elemzésére.

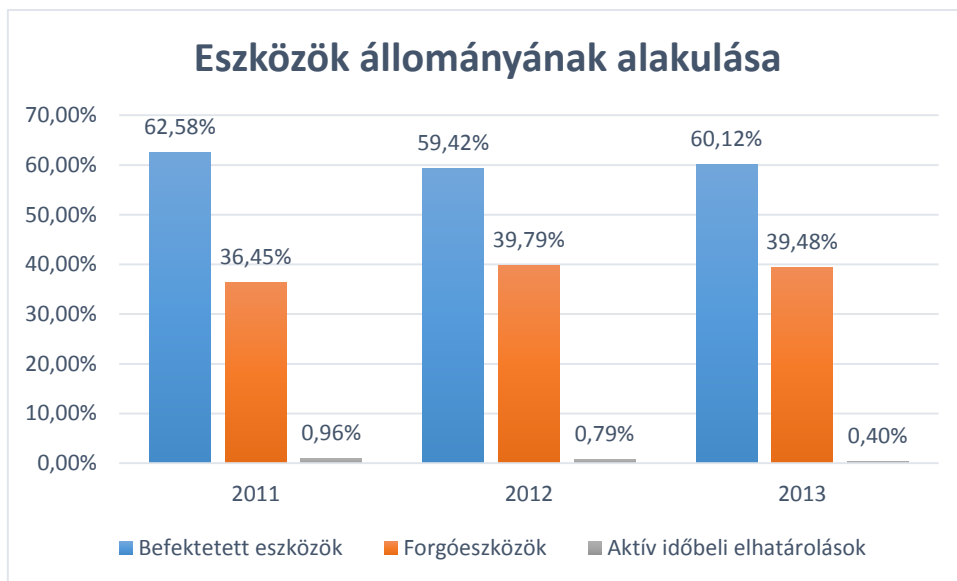
A tőkeszerkezeti mutatók olyan vertikális mutatószámok, amelyek a mérleg forrásoldaláról használnak adatokat. Itt is főleg arányokat tudunk számolni.

3.1.1. Az eszközök és források állományának alakulása

Az eszközök és források állományának alakulását megoszlási viszonyszámokkal végzem:

- először a mérlegfőcsoportok arányait számolom a mérlegfőösszeghez viszonyítva,
- ezt követően a mérlegcsoportok arányait hasonlítom össze a mérlegfőcsoportokon belül,
- végül a jelentősebb mérlegcsoportokon belül belső arányokat számolok.

Az eszközök állományának alakulása:

1. diagram: Az eszközök állományának alakulása (forrás: mérleg)

Nagymértékű, kiugró változás egyiknél sincs.

A befektetett eszközök aránya minden évben 60% körül mozog. 2011-ről 2012-re csökkent 3,17%-kal, azonban 2013-ra újra 60% fölé emelkedett.

A forgóeszközök aránya az első évi 36,45%-ról 3,34%-kal nőtt, így majdnem elérte a 40%-os arányt, 2013-ban pedig csak nagyon kicsi mértékben csökkent.

Az aktív időbeli elhatárolások eszközökön belüli aránya nagyon kicsi, az 1%-ot sem éri el. 2011-ről 2012-re 0,17%-kal, míg a következő évben majdnem a felére, 0,39%-kal csökkent.

A mélyebb elemzéshez az egyes mérlegfőcsoportok további felbontására van szükség.

A befektetett eszközök összetétele:

Megnevezés	2011	2012	2013
Immateriális javak	0,000%	0,000%	0,000%
Tárgyi eszközök	99,996%	99,996%	99,996%
Befektetett pénzügyi eszközök	0,004%	0,004%	0,004%
Befektetett eszközök	100,00%	100,00%	100,00%

2. táblázat: A befektetett eszközök összetétele (forrás: mérlegek)

Nem történt változás, hiszen a vállalkozás befektetett eszközeinek majdnem az egészét a tárgyi eszközök teszik ki, csupán egy 20.000 Ft értékű egyéb tartós részesedése van. Ez nem meglepő, hiszen a hulladékszállítási szolgáltatás elvégzése tárgyi eszköz igényes. A tárgyi eszközök összetételét érdemes tovább vizsgálni:

Megnevezés	2011	2012	2013
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	69,66%	65,77%	63,61%
Műszaki berendezések, gépek, járművek	17,97%	26,81%	28,50%
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	7,74%	5,89%	6,39%
Beruházások, felújítások	4,63%	1,53%	1,50%
Tárgyi eszközök	100,00%	100,00%	100,00%

3. táblázat: A tárgyi eszközök összetétele (forrás: mérlegek)

Az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok aránya 2011-ről 2012-re 3,88%-kal csökkent, majd 2013-ra további 2,16%-os csökkenés állt be. Ez valószínűleg a folyamatos jármű, illetve gépbeszerzéseknek tulajdonítható az évek során, hiszen azok aránya egyre növekedett.

A műszaki berendezések, gépek, járművek aránya évről évre nőtt, először 8,84%-kal, majd 1,68%-kal. 2012-ben a társaság aktivált többek között egy MAN gépjárműt 45.324 eFt értékben, továbbá egy Caterpillar járművet is 20.894 eFt értékben, ezek mellett csurgalékvíz tározó medencére, dobrostára, hidraulikus bálázó gépre is beruházott. 2013-ban pedig egy betontörőgépet 40.000 eFt értékben, hulladékgyűjtő edényeket Körmendre 11.223 eFt értékben aktiváltak. Ezek mellett beszereztek még présgépeket, konténereket. Ez pozitív jelenség, hiszen az évek során sikerült a jövőbeni gazdálkodás feltételeit javítani a gépi erőforrások vonatkozásában. Magas arányuk jónak értékelhető, hiszen ezek közvetlenül szolgálják főtevékenységet.

Az egyéb berendezések, felszerelések, járművek aránya 2011-ről 2012-re 1,85%-kal csökkent, majd 2012-ről 2013-ra 0,5%-kal nőtt.

A beruházás, felújítások arányában jelentős változás állt be 2011-ről 2012-re, hiszen azok aránya a harmadára csökkent. Ez pozitív jelenség, hiszen ezek a beruházások aktiválásra kerültek. 2012-ről 2013-ra nem történt jelentősebb változás, csupán 0,03%-kal csökkent az arányuk.

A forgóeszközök összetétele:

Megnevezés	2011	2012	2013
Készletek	3,18%	3,94%	4,27%
Követelések	47,63%	54,42%	70,78%
Értékpapírok	0,00%	0,00%	0,00%
Pénzeszközök	49,19%	41,64%	24,95%
Forgóeszközök	100,00%	100,00%	100,00%

4. táblázat: A forgóeszközök összetétele (forrás: mérlegek)

A forgóeszközök állományának összetételében jelentős változás állt be.

A készletek aránya nem változott jelentősen, kis mértékben növekedett: először 0,76%-kal, majd utána pedig 0,33%-kal. Nagyon kicsi súllyal szerepelnek a forgóeszközökön belül, hiszen a vállalkozás elsősorban szolgáltatást végez.

A vállalatnak értékpapírjai nincsenek.

A követelések, illetve a pénzeszközök arányában azonban már jelentős változásokat láthatunk. A követelések aránya 2011-ről 2012-re 6,79%-kal, majd 2012-ről 2013-ra 16,36%-kal növekedett. Emellett a pénzeszközök forgóeszközökön belüli megoszlása viszont jelentősen csökkent: először 7,55%-kal, azt követő évben pedig 16,69%-kal. Észrevehető, hogy míg 2011-ben a követelések és pénzeszközök megoszlása a forgóeszközökön belül nagyjából fele-fele arányú volt, ez 2013-ra megváltozott úgy, hogy a követelések aránya majdnem háromszorosa lett a pénzeszközöknek. Ennek oka lehet az, hogy megnőtt a forgalom, így egyre több lett a vállalat követelése, de az is előfordulhatott, hogy egyre több kiegyenlített követelés halmozódott fel.

Nézzük meg azonban a készletek, követelések és pénzeszközök összetételét is.

A készletek összetétele:

Megnevezés	2011	2012	2013
Anyagok	47,70%	37,63%	37,26%
Növendék-, hízó- és egyéb állatok	1,09%	0,76%	0,75%
Késztermékek	41,15%	47,31%	43,98%
Áruk	10,07%	14,30%	18,01%

Készletek	100,00%	100,00%	100,00%
------------------	----------------	----------------	----------------

5. táblázat: A forgóeszközök összetétele (forrás: mérlegek)

Az anyagok aránya a készleteken belül 2011-ről 2012-re 10,07%-kal csökkent, majd 2013-ra nem jelentősen ugyan, de további 0,37%-kal csökkent.

A növendék-, hízó- és egyéb állatok aránya nem változott jelentősen, összegük mindegyik évben 105.000 Ft volt, tehát állományuk egyáltalán nem változott.

A késztermékek megoszlása 2011-ről 2012-re 6,16%-kal növekedett, 2012-ről 2013-ra viszont 3,33%-kal csökkent.

Az áruk aránya évről évre egyre nőtt, először 4,27%-kal, majd további 3,71%-kal.

Ezek a tételek is érdemesek további vizsgálatra, hiszen például az anyagok aránya évről csökkent, míg a Forintértékük minden évben nőtt. Arányukban való csökkenését a késztermékek Forintértékben való közel kétszeres növekedése, illetve az áruknak ugyancsak jelentős növekedése idézte elő.

Követelések összetétele:

2. diagram: A követelések összetétele (forrás: mérleg)

A követelések majdnem egészét a követelések áruszállításból és szolgáltatásból teszik ki, ehhez képest a vállalat többi követelése egészen kicsi.

A követelések kapcsolt vállalkozással szemben 2011 kivételével csekély összegűek, mikor is 504.000 Ft volt. Ez minden évben a Májer Szállítási Kft.-vel szemben áll fenn.

Az egyéb követelések 2011-ről 2012-re 4,77%-kal növekedtek, míg 2012-ről 2013-ra 2,72%-kal csökkentek. A 2012-es kiugrás oka, hogy megjelent egy hitelkeret 2.460.000 Ft értékben, mely 2013-ban már nem volt, s a társasági adó mértéke is nagyon magas volt 2011 és 2013 évekhez képest.

Pénzeszközök összetétele:

Megnevezés	2011	2012	2013
Pénztár, csekkek	0,36%	0,40%	1,02%
Bankbetétek	99,64%	99,60%	98,98%
Pénzeszközök összesen	100,00%	100,00%	100,00%

6. táblázat: Pénzeszközök összetétele (forrás: mérlegek)

A pénzeszközök összetételének majdnem egészét a bankbetétek teszik ki, vagyis arányában kevés készpénzt tartanak, inkább a bankszámlájukon helyezik el a pénzt.

Aktív időbeli elhatárolások összetétele:

Megnevezés	2011	2012	2013
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	3,61%	0,00%	0,00%
Költségek ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	96,39%	8,23%	0,00%
Halasztott ráfordítások	0,00%	91,77%	100,00%
Aktív időbeli elhatárolások	100,00%	100,00%	100,00%

7. táblázat: Aktív időbeli elhatárolások összetétele (forrás: mérlegek)

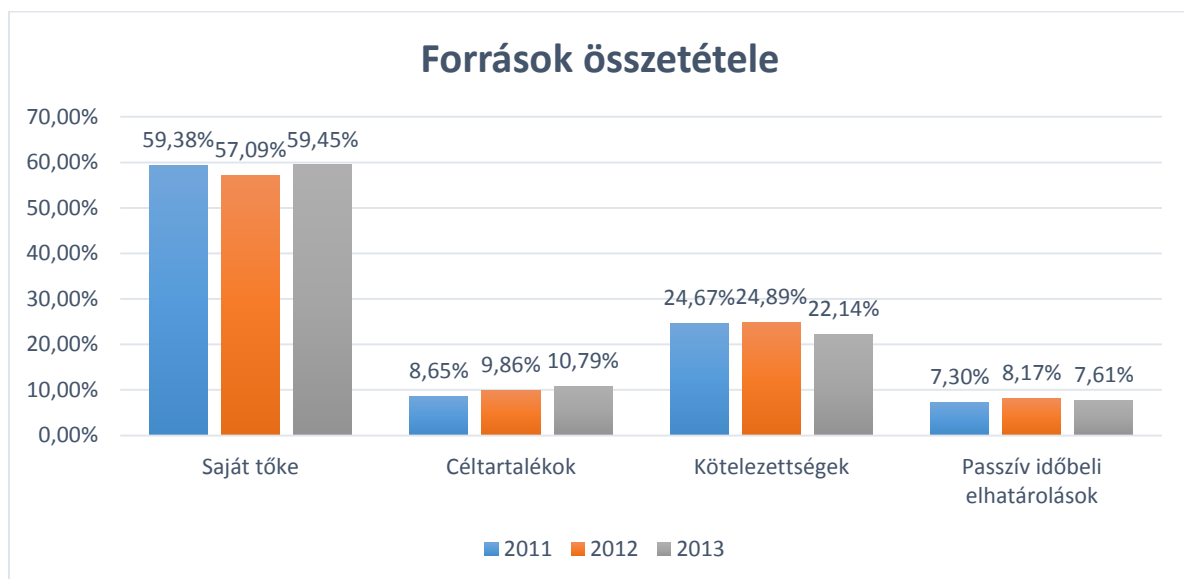
Bevételek aktív időbeli elhatárolása csak 2011-ben volt, itt csupán 3,61%-os megoszlással szerepel. Ez egy 230.000 Ft értékű káreseményből származik.

Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása 2011-ben majdnem az egészét teszi ki az aktív időbeli elhatárolásoknak. Ezek összegét előfizetések, informatikai szolgáltatások, biztosítások, reklámok, nyomtatványok teszik ki. Következő évben ez már 88,16%-kal kisebb megoszlásban vesz részt, itt már nagyobb összeggel csak az előfizetés, biztosítás, reklám szerepel, 2013-ban pedig már nincs jelen.

Halasztott ráfordítás 2011-ben nem volt, 2012-ben magas arányban 91,77%-kal szerepel, míg 2013-ban az aktív időbeli elhatárolások egészét ez teszi ki. Ezek összege a szelektív

konténer bérleti díjából, a répcelaki depo engedélyéből, továbbá egy gépjármű bérleti díjából áll össze.

Források összetétele:

3. diagram: Források összetétele (forrás: mérleg)

A saját tőke aránya a forrásokon belül először 2,29%-kal csökkent, majd 2,37%-kal nőtt.

A céltartalékok megoszlása minden évben egy picivel nőtt.

A kötelezettségek megoszlásában sincs kiugró változás 2011-ről 2012-re minimálisan, 0,22%-kal növekedett, majd 2012-ről 2013-ra 2,75%-kal csökkent.

A passzív időbeli elhatárolások aránya sem változott látványosan, 2012-re 0,87%-kal nőtt, majd 2013-ra 0,56%-kal csökkent.

A forrásokon belül a mérlegfőcsoportok arányában tehát nincs jelentős változás az éves során. Láthatjuk, hogy legnagyobb részét a saját tőke, illetve a kötelezettségek teszik ki. A saját tőke minden évben több, mint kétszerese a kötelezettségeknek, ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy van fedezet a tartozások rendezésére.

Saját tőke összetétele:

Megnevezés	2011	2012	2013
Jegyzett tőke	20,32%	19,89%	20,26%
Tőketartalék	0,15%	0,15%	0,15%
Eredménytartalék	65,61%	72,89%	81,43%
Lekötött tartalék	9,09%	4,94%	0,00%
Mérleg szerinti eredmény	4,82%	2,13%	-1,84%
Saját tőke	100,00%	100,00%	100,00%

8. táblázat: Saját tőke összetétele (forrás: mérlegek)

A saját tőkén belül egyes tételeknél már jelentős változásokat vehetünk észre. A jegyzett tőke összege minden évben ugyanannyi, így arányában a változást csak a főösszeg növekedése, illetve csökkenése okozta. A tőketartalék összege is minden évben megegyezik, a főösszeghez viszonyítva értéke nagyon kicsi, így itt nincs változás. Az eredménytartalék aránya a saját tőkén belül jelentősen változott. 2011-ről 2012-re 7,28%-kal, majd 2012-ről 2013-ra 8,54%-kal nőtt. Így ekkor már a saját tőke 4/5-ödét az eredménytartalék teszi ki.

A lekötött tartalékok aránya 2012-re közel a felére csökken, majd 2013-ra lenullázódik. Ennek okai a következők:

- 2011-ben az adózás előtti eredmény 50%-a, 45.000.000 Ft kerül az eredménytartalékból a lekötött tartalékba, melyet a következő évben használnak fel. Az előző évből közel 35.000.000 Ft-ot felhasználnak biogáz hasznosító rendszer kialakításához.
- 2012-ben is az adózás előtti eredmény 50%-át teszik át a lekötött tartalékba, de ez itt már csak 25.000.000 Ft. Az előző évi 45.000.000 Ft lekötött tartalékot felhasználják gépjármű vásárlásra.
- 2013-ban az előző évi lekötött tartalékot felhasználják gépjármű vásárlásra. Ebben az évben nem képeztek újat, hiszen az adózás előtti eredmény negatív lett.

A mérleg szerinti eredmény 2011-ről 2012-re 2,7%-kal, majd 2012-ről 2013-ra további 3,97%-kal csökken, így az utolsó évben az értéke már negatív összegként szerepel.

A céltartalékok megoszlása:

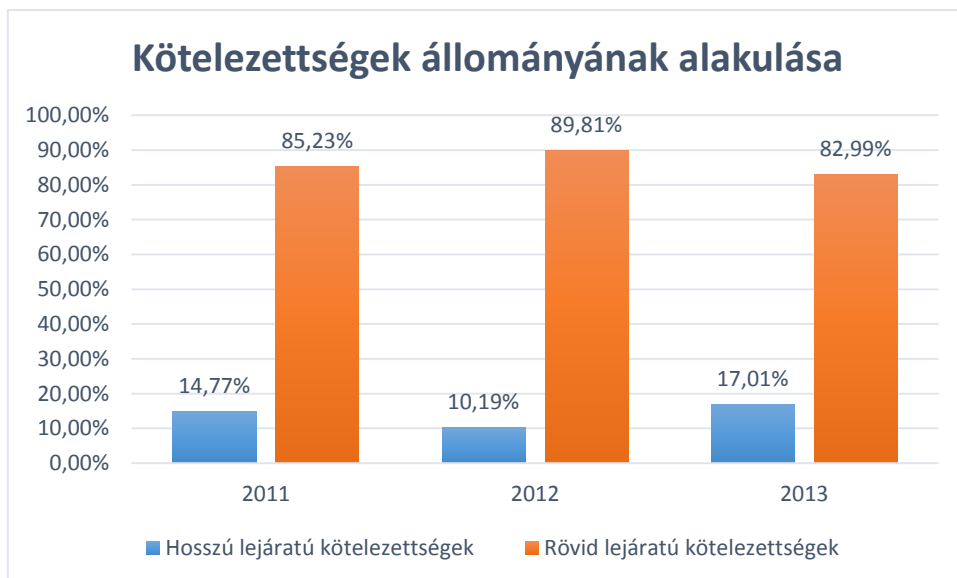

4. diagram: A céltartalékok összetétele (forrás: mérlegek)

A céltartalékokon belül azt láthatjuk, hogy míg 2011-ben csak a jövőbeni költségekre képeztek céltartalékot, addig a következő években már a kötelezettségekre is képeztek egy folyamatban lévő peres ügy miatt. 2011-ben 10,25%-át tette ki, 2013-ban pedig már csak 4,05%-kal kevesebb mértékben, 6,2%-os arányban szerepelt, hiszen a kártérítési egyezség alapján feloldott 3.363 eFt-ot.

A céltartalékot a költségekre 2011-ben a hulladéklerakók utógondozására képezték 72.128 eFt értékben.

Kötelezettségek állományának változása:

5. diagram: A kötelezettségek állományának alakulása (forrás: mérlegek)

A kötelezettségek állományát a hosszú lejáratú és a rövid lejáratú kötelezettségek teszik ki, hátrasorolt kötelezettsége egyik évben sem volt a vállalkozásnak. A hosszú lejáratú kötelezettségek kis arányban szerepelnek a rövid lejáratúhoz képest. Ezek aránya első évben 4,58%-kal csökkent, azt követően viszont 6,82%-kal növekedett. Ennek megfelelően a rövid lejáratú kötelezettségek pedig fordított előjellel azonos arányban változtak.

A hosszú lejáratú kötelezettségek egészét a beruházási és fejlesztési hitelek teszik ki, a rövid lejáratú kötelezettségek összetételét azonban érdemes részletesebben megvizsgálni.

Rövid lejáratú kötelezettségek összetétele:

Megnevezés	2011	2012	2013
Rövid lejáratú hitelek	11,42%	13,32%	22,52%
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból	19,02%	33,62%	25,00%
Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0,00%	21,37%	2,95%
Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	1,89%	0,00%	0,00%

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	67,68%	31,69%	49,54%
Rövid lejáratú kötelezettségek	100,00%	100,00%	100,00%

9. táblázat: Rövid lejáratú kötelezettségek összetétele (forrás: mérlegek)

A rövid lejáratú hitelek aránya első évben 1,9%-kal, majd 9,2%-kal, így összességében 2011-ről 2013-ra majdnem a duplájára nőtt. Ennek oka, hogy éven belül esedékes hitelek 2012-re 6.365 eFt-tal, majd 2013-ra 8.184 eFt-tal növekedett.

A kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból, azaz a szállítók megoszlása évről évre ingadozik. 2011-ről 2012-re 14,6%-kal növekedett, viszont 2012-ről 2013-ra 8,62%-kal csökkent.

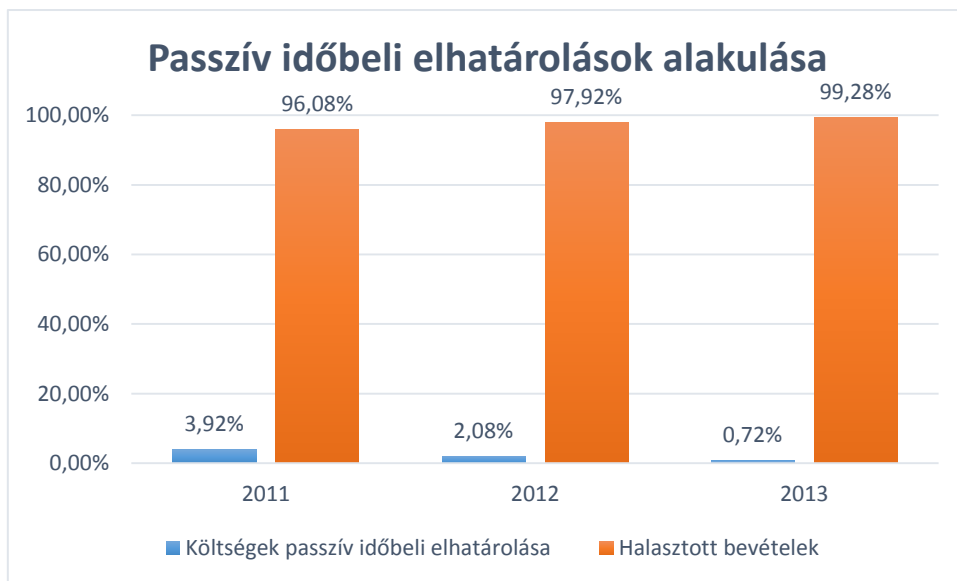
Kapcsolt vállalkozással szembeni kötelezettség 2011-ben nem volt. 2012-ben több mint az 1/5-ödét tette ki az összes rövid lejáratú kötelezettségnek, ez a több mint 20%-os arány 2013-ra a tizedére csökkent.

Egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben csak 2011-ben állt fenn kötelezettség kicsi arányban.

2011-ben a rövid lejáratú kötelezettségek állományának 2/3-adát az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek teszik ki. Ez 2012-re több mint a felére csökkent, ahol már csak közel 1/3-adát jelentik. 2013-ra viszont újra növekedett, ahol is közel a felét teszik ki a főösszegnek. Ezek nagy részét az SZJA, áfa kötelezettség, jövedelemelszámolás, nyugdíj és egészségbiztosítás teszik ki. 2011-ben és 2012-ben is volt jóváhagyott osztalék, 2013-ban a negatív eredmény miatt már nincs.

A passzív időbeli elhatárolások alakulása:

6. diagram: Passzív időbeli elhatárolások alakulása (forrás: mérlegek)

Bevételek passzív időbeli elhatárolása egyik évben sem volt.

A költségek passzív időbeli elhatárolása kis arányban szerepel, megoszlásuk évről évre csökken. 2011-ben egy készülő útburkolat miatt jelentkezett nagyobb arányban. A következő években, kis összegekben a biztosítás, könyvvizsgálat, hitelkamat, ügyvédi költség szerepel ezen a soron.

A passzív időbeli elhatárolások majdnem egészét a halasztott bevételek teszik ki. Ezek támogatásokat jelentenek a következőkre: targonca, irodaház, útburkolat, hídmérleg, térfigyelő, GPS rendszer, konténerok.

3.1.2. Eszközszerkezeti mutatók

Az eszköz oldalból számszerűsíthetők az eszközszerkezeti mutatók. Ezek a mutatószámok az eszközállományon belüli főbb arányokat számolja. Ezeket viszont csak kellő óvatossággal lehet értékelni, hiszen csak nagyságrendileg fejezik ki az eszközleköltést. Célszerű időbeli alakulásuk alapján vizsgálni. (Bíró Tibor P. J., 2010)

Befektetett eszközök aránya:

$$2011: \frac{521797}{833749} \times 100 = 62,58\%$$

$$2012: \frac{526473}{886079} \times 100 = 59,42\%$$

$$2013: \frac{502314}{835468} \times 100 = 60,12\%$$

Forgóeszközök aránya:

$$2011: \frac{303920}{833749} \times 100 = 36,45\%$$

$$2012: \frac{352572}{886079} \times 100 = 39,79\%$$

$$2013: \frac{329834}{835468} \times 100 = 39,48\%$$

Nem történt jelentős változás, összességében a befektetett eszközök aránya csökkent, a forgóeszközök aránya pedig nőtt kis mértékben. Mivel a befektetett eszközök majdnem egészét a tárgyi eszközök teszik ki, ezért tárgyi eszköz intenzitást nem érdemes külön számolni (a tárgyi eszközök aránya az összes eszközökön belül). Ebből a mutatóból viszont leolvasható, hogy magas a tárgyi eszközök aránya, ami azt jelenti, hogy ezeknek az értékcsökkenéséből származó fix költség jelentős terhet jelenthet a vállalkozás számára, ami az eredményt nagymértékben csökkentheti. Pozitív, ha nő a forgóeszközök aránya, hiszen ez a vállalkozás rugalmasságát, alkalmazkodóképességét mutatja, viszont ilyen kismértékű változásnál nem vonhatjuk le ezt a következtetést.

3.1.3. Tőkeszerkezeti mutatók:

A forrásoldalról a tőkeszerkezeti mutatók számszerűsíthetők.

$$\text{Tőkeellátottság: } \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források}} \times 100$$

$$2011: \frac{495069}{833749} \times 100 = 59,38\%$$

$$2012: \frac{505836}{886079} \times 100 = 57,09\%$$

$$2013: \frac{496705}{835468} \times 100 = 59,45\%$$

Ez a mutató azt mutatja meg, hogy a tulajdonosi kör milyen mértékben látja el a vállalkozást saját forrással. Időbeli alakulást nézve a növekedés értékelhető pozitívan, mely összességében meg is valósult, viszont úgy, hogy 2011-ről 2012-re csökkent, 2012-ről 2013-ra pedig nőtt a tőkeellátottság, így összességében 2011-ről 2013-ra, ha nagyon kicsi mértékben is, de 0,07%-kal nőtt. A saját tőke aránya a forrásokon belül magas, minden évben közel 60%. Így ezt nagyon jónak minősíthetjük, hiszen ez az érték a kétszerese az elfogadhatónak tartott 30%-nak.

A tőkearányos mérleg szerinti eredményt kétféleképpen is számolhatjuk. Egyik esetben a mérleg szerinti eredményt a jegyzett tőkével, másik esetben pedig a saját tőkével osztjuk el. Ha időszakokat hasonlítunk össze, akkor az első mutatót érdemes használni:

$$\frac{\text{mérleg szerinti eredmény}}{\text{jegyzett tőke}} \times 100.$$

$$2011: \frac{23886}{100610} \times 100 = 23,74\%$$

$$2012: \frac{10767}{100610} \times 100 = 10,7\%$$

$$2013: \frac{-9131}{100610} \times 100 = -9,08\%$$

A mérleg szerinti eredmény jegyzett tőkéhez viszonyított arányában jelentős változások vannak. Ez a mutató a saját forrásból megvalósuló vagyongyarapodás vizsgálatát segíti. 2011-ről 2012-re 13,04%-os volt a csökkenés. 2012-ről 2013-ra a mérleg szerinti eredmény összege negatívvá vált, így a mutató előjele is negatív, ami pedig vagyonvesztést jelent.

A saját tőke és a jegyzett tőke viszonya, azaz a tőkenövekedési ráta, a saját tőke növekményét vizsgálja, vagyis azt fejezi ki, hogy a vállalkozás indításakor jegyzett tőkét mennyivel sikerült gyarapítani az elmúlt évek alatt.

$$\text{Saját tőke-jegyzett tőke aránya} = \frac{\text{saját tőke}}{\text{jegyzett tőke}}$$

$$2011: \frac{495069}{100610} = 4,92$$

$$2012: \frac{505836}{100610} = 5,28$$

$$2013: \frac{496705}{100610} = 4,94$$

Ebben az esetben nem százalékos formában fejezem ki mutatószámot, hanem azt határozom meg, hogy a saját tőke hányszorosára növekedett a jegyzett tőkéhez viszonyítva. A jegyzett tőke minden évben ugyanannyi, így a mutató alakulását csak a saját tőke változása határozza meg. Jelentős változás nincs az évek között, 2011-ről 2012-re kismértékű saját tőke növekedés, 2012-ről 2013-ra pedig kismértékű csökkenés történt. Leolvasható, hogy az indításkor jegyzett tőkét, körülbelül ötszörösére tudta gyarapítani a társaság.

A kötelezettségek aránya azt mutatja meg, hogy a forrásokon belül hogyan alakult az idegen tőke megoszlása: $\frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források}} \times 100$

$$2011: \frac{205725}{833749} \times 100 = 24,67\%$$

$$2012: \frac{220544}{886079} \times 100 = 24,89\%$$

$$2013: \frac{184981}{835468} \times 100 = 22,14\%$$

A kötelezettségek forrásokon belüli megoszlása 2011-ről 2012-re 0,22%-kal nőtt, majd pedig 2012-ről 2013-ra 2,75%-kal csökkent. A mutató nagyságrendje kifejezi, hogy a vállalkozás mennyire van idegen tőkére utalva. A változás tehát összességében azt jelzi, hogy a vállalkozás 2013-ra kevesebb mértékben támaszkodik idegen forrásra.

Az idegen tőke és saját tőke viszonya a tőkefeszültséggel is vizsgálható, ami a külső finanszírozást a saját tőkéhez viszonyítja. A mutató azt mutatja meg, hogy a vállalkozás pénzügyi értelemben mennyire függ a külső finanszírozástól. (Otto H. Jacobs, 2000)

$$\text{Tőkefeszültség} = \frac{\text{Idegen tőke}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

$$2011: \frac{205725}{495069} \times 100 = 41,55\%$$

$$2012: \frac{220544}{505836} \times 100 = 43,6\%$$

$$2013: \frac{184981}{496705} \times 100 = 37,24\%$$

Ez a mutató is ugyancsak azt mutatja, hogy a vállalkozás viszonylag kis mértékben támaszkodik idegen forrásra, hiszen a saját tőke többszöröse az idegen forrásoknak. A szolgáltató ágazatokra jellemző az alacsonyabb eladósodottsági fok.

A céltartalékok arányának vizsgálata a gazdálkodás kockázatait, bizonytalanságait, minőségbeli alakulásait mutathatja: $\frac{\text{Céltartalékok}}{\text{Források}} \times 100$.

$$2011: \frac{72128}{833749} \times 100 = 8,65\%$$

$$2012: \frac{87328}{886079} \times 100 = 9,86\%$$

$$2013: \frac{90185}{835468} \times 100 = 10,79\%$$

A céltartalékok aránya évről évre nőtt, melynek túlnyomó részét minden évben a jövőbeni költségekre képezték.

Az elemzés során eddig használt mutatószámok mindegyike vertikális mutató volt, hiszen mindegyikhez csupán a mérleg egyik oldaláról használtunk adatokat. Ezen túlmenően számíthatunk horizontális mutatókat is, melyekhez a mérleg mindkét oldaláról szükség van információra.

Hogy meghatározzuk a vagyon szerkezetét, továbbá minősíthessük az eszközök és források összhangját, a befektetett eszközök fedezetének vizsgálatára van szükség. Ezt kétféleképpen végezhetjük el. (Bíró Tibor K. P., 2012)

$$\begin{aligned} \text{Befektetett eszközök fedezete} &= \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszközök}} \times 100, \text{ vagy} \\ &= \frac{\text{Saját tőke} + \text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Befektetett eszközök}} \times 100 \end{aligned}$$

Abból kell kiindulni, hogy a tartós eszközöket, vagyis a befektetett eszközöket a tartós forrásokkal finanszírozzuk. Így az jelent pozitívumot, ha a mutató értéke meghaladja a 100%-ot, hiszen akkor van fedezve az összes befektetett eszköz.

A mutató segítségével megítélhetjük a vállalat pénzügyi biztonságát, illetve megvizsgálhatjuk a tőkelekötés időtartama és az átengedett tőke lejáratára közti összhang mértékét. A mérleg két oldalához azonos lejáratú szerkezet tartozik. Ez alapján a hosszú távra lekötött tőkét hosszú távú forrásokból kell finanszírozni. (Otto H. Jacobs, 2000)

$$2011: \frac{495069+30379}{521797} = 100,7\%$$

$$2012: \frac{505836+22481}{526473} = 100,35\%$$

$$2013: \frac{496705+31468}{502314} = 105,15\%$$

Ez a mutató csak nagyvonalú elemzésre ad lehetőséget, de láthatjuk, hogy a vállalkozás mindhárom évben megvalósította a befektetett eszközök finanszírozását tartós forrásokkal.

A nettó forgótőke kiszámításával tovább tudjuk értékelni az eszközök és források összhangját. Ez azt mutatja meg, hogy a forgóeszközökből mennyit finanszíroznak tartós forrásokkal. Mivel a forgóeszközök egy része ún. tartós forgóeszköz lekötésnek mondható, az illeszkedési elv szerint mindenképpen be kell vonni tartós forrásokat a forgóeszközök egy részének finanszírozásába. (Bíró Tibor P. J., 2010)

A két mérlegsor felhasználásának oka a mutatóban az, hogy a rövid lejáratú kötelezettségeket a forgóeszközök fedezik. A rövid távú pénzügyi egyensúly fenntartásának érdekében a vállalkozás olyan formában tartja eszközeit, hogy azt bármikor pénzzé tehesék, és felhasználhassák a kötelezettségek teljesítésére. Célszerű tehát, hogy a forgóeszközök értéke meghaladja a rövid lejáratú kötelezettségek értékét. (Otto H. Jacobs, 2000)

Nettó forgótőke = Forgóeszközök – Rövid lejáratú kötelezettségek

$$2011: 303.920 - 175.346 = 128.574 \text{ eFt}$$

$$2012: 352.572 - 198.063 = 154.509 \text{ eFt}$$

$$2013: 329.834 - 153.513 = 176.321 \text{ eFt}$$

A mutató alakulásából azt lehet leolvasni, hogy a vállalkozás évről évre egyre több forgóeszközt finanszíroz tartós forrásokkal, vagyis csökken a rövid lejáratú kötelezettségek szerepe. Ez a pénzügyi egyensúly növekvő stabilitását jelenti.

A tőkeáttétel tulajdonképpen a tőkeerősség reciproka. Azt mutatja meg, hogy egységnyi saját tőkével mekkora eszközállományt mozgat a vállalkozás.

$$\text{Tőkeáttétel} = \frac{\text{Összes eszköz}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

$$2011: \frac{833749}{495069} \times 100 = 168,41\%$$

$$2012: \frac{886079}{505836} \times 100 = 175,17\%$$

$$2013: \frac{835468}{496705} \times 100 = 168,2\%$$

A kiszámolt érték semmiképp sem haladhatja meg a 333%-ot ($\frac{100\%}{30\%}$), hiszen a saját tőkének ez a kritikus határa, ahol már súlyos eladósodottsági gondok vannak. Szerencsére a mi esetünkben a mutató értéke meg sem közelíti ezt a határt, 170% körül mozog, amit jónak mondhatunk.

3.1.4. Az egyes mérlegtételek részletes elemzése

Érdeemes kiemelni a különösen fontos eszközöket és forrásokat további elemzésre. Eszerint az eddigi átfogó elemzés során megismert adatokat további információkkal bővíthetjük. Az elemzés kétféle módon végezhető el: abszolút eltérések módszerével, vagy relatív eltérések módszerével.

Az abszolút eltérések módszere a mérleg egyes sorainál kiszámolt tényleges változást jelenti pénzügyértékben, vagyis a különböző évek közötti eltérést tudjuk kiszámolni. Gyakorlatilag minden egyes sornál felhasználható, viszont csak azokat érdemes kiszámolni, ahol jelentős, látványos változás állt be. Itt már szükség van a kiegészítő melléklet adataira, s különböző belső információkra is, így ez már belső mérlegelemzésnek minősül. Az eltéréseket érdemes felbontani főbb alkotókra a részletesebb elemzés érdekében.

A relatív eltérések módszerénél már hányados formájú mutatószámokkal számolunk, így az egyes mérlegtételekre jellemző mutatószámok változását tudjuk vizsgálni. Fontos feltétel, hogy a viszonyítási alapot a mérlegtétel tartalmához szorosan kapcsolódóan válasszuk meg. A mutatókból kiszámolt értékeket itt is össze tudjuk hasonlítani időbeli alakulásuk szempontjából. (Bíró Tibor K. P., 2012)

A mutató értéke minden évben körülbelül 2%-os csökkenést mutat. Ez a trend reálisnak tekinthető, levonhatjuk azt a következtetést, hogy a vállalat amortizációs politikája megfelelő. Mivel a műszaki berendezések, gépek, járművek szolgálják közvetlenül a tevékenységet, ezért érdemes ezek használhatósági fokát is kiszámolni:

$$2011: \frac{93774}{515916} \times 100 = 18,18\%$$

$$2012: \frac{141145}{601093} \times 100 = 23,48\%$$

$$2013: \frac{143131}{646325} \times 100 = 22,15\%$$

A műszaki berendezéseket a járművek, illetve a termelőgépek teszik ki. A járműveknek az értékcsökkenése minden évben körülbelül a bruttó érték $\frac{3}{4}$ -e volt, míg a termelőgépeknek is a nagy részét leírták, így tehát érthető a mutató alacsony értéke.

A tárgyi eszközök mellett a készletek is jelentős szerephez jutnak a gazdálkodásban. Sem az alacsony, sem a magas készlet szint nem jó a vállalkozás számára. Hiszen a kevés készlet veszélyeztetheti a tevékenység folyamatosságát, míg ha sok készlet van, az finanszírozási terhet jelent. Így ezt a mérlegsort is érdemes mélyebben elemezni. (Bíró Tibor P. J., 2010)

Vizsgáljuk meg a készletek abszolút eltérését:

2011: +5.403 eFt

2012: +4.216 eFt

2013: +195 eFt

A készletek értéke minden évben nőtt.

Érdemes megvizsgálni a készleteken belüli sorokat is, az azokhoz tartozó relatív mutatószámok alapján.

Az anyagoknál az anyagköltség az a jellemző, amelynek az alakulása befolyásolhatja az állományuknak a változását. Ebből kiindulva ki tudjuk számolni az átlagos anyagtárolási időt. Ez a mutató azt fejezi ki, hogy az anyagkészlet átlagosan hány napi anyagfelhasználásnak felel meg.

$$\text{Átlagos anyagtárolási idő} = \frac{\text{Anyagkészlet}}{1 \text{ napi anyagköltség}}$$

$$2011: \frac{4610}{158019/365} = 10,65 \text{ nap}$$

$$2012: \frac{5224}{154321/365} = 12,36 \text{ nap}$$

$$2013: \frac{5245}{153216/365} = 12,49 \text{ nap}$$

A mutató értéke minden évben kis mértékben nőtt, viszont ez a 10-12 napos érték jónak mondható, hiszen ez alapján azt láthatjuk, hogy az anyagok állománya gyorsan cserélődik.

$$\text{Hasonlóképpen értékelhetjük az áruk tárolási idejét is} = \frac{\text{Áruk}}{1 \text{ napi ELÁBÉ}}$$

$$2011: \frac{973}{47087/365} = 7,54 \text{ nap}$$

$$2012: \frac{1985}{52473/365} = 13,81 \text{ nap}$$

$$2013: \frac{2535}{83953/365} = 11,02 \text{ nap}$$

2011-ről 2012-re nőtt az áruk átlagos tárolási ideje 6,27 nappal, viszont itt az áruk állománya is jelentősen megnőtt. 2012-ről 2013-ra csökkent a mutató értéke 2,79 nappal mindamelllett, hogy az áruk állománya is, továbbá az áruértékesítés is nőtt.

A követelések elemzését is el lehet végezni mind az abszolút eltérések, mind a relatív eltérések módszerével. A követelések jellemzője, hogy szerződéses jogviszonyból erednek, pénzformában vannak kifejezve a fizetési igények, és tárgyév során már teljesített termékértékesítéshez, vagy szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódnak, továbbá a másik fél elismerte és elfogadta. Amennyiben a másik fél nem ismeri el a követelést, úgy az a mérlegbe nem vehető fel. A vállalat követeléseinek majdnem az egészét a vevők teszik ki. A vevők pedig a közületi illetve a lakossági vevőkből állnak. (Bíró Tibor K. P., 2012)

A vevőkövetelések elemzése abszolút eltérések módszerével:

2011: +16.663 eFt

2012: +36.602 eFt

2013: +44.678 eFt

A vevőkövetelések állománya évről évre egyre nőtt.

A relatív eltérések módszerével ki tudjuk számolni az átlagos vevőfutamidőt:

$$\text{Átlagos vevőfutamidő} = \frac{\text{Követelések áruszállításból és szolgáltatásból} - \text{Áfa}}{1 \text{ napi értékesítési árbevétel}}$$

$$2011: \frac{140060}{746736/365} = 68,46 \text{ nap}$$

$$2012: \frac{177154}{743588/365} = 86,96 \text{ nap}$$

$$2013: \frac{221842}{729316/365} = 111,03 \text{ nap}$$

Az átlagos vevőfutamidő évről évre jelentős mértékben nőtt először 22,5 nappal, majd pedig 24,07 nappal. Ez negatív, mivel a követelések egyre lassabban egyenlítődnek ki, a vevők egyre inkább később fizetnek.

A pénzeszközök a mérlegben a pénztár, csekkek, illetve a bankbetétek soron jelennek meg. Értékelésük alapvetően a relatív eltérések módszerével végezhető el. A mutató azt fejezi ki, hogy a pénzeszközállomány hány napi értékesítési árbevételnek felel meg. (Bíró Tibor K. P., 2012)

A saját tőke összege az első két évben nőtt, majd 2013-ban csökkent, melynek oka a negatív mérleg szerinti eredmény. Ezért tehát érdemes néhány fontosabb tételt is megvizsgálni.

Az eredménytartalék alakulása:

2011: +22.151 eFt   2012: +43.886 eFt   2013: +35.767 eFt

Az eredménytartalék minden évben jelentősen nőtt, annak ellenére is, hogy az utolsó évben a mérleg szerinti eredmény veszteséges lett.

Lekötött tartalék alakulása:

2011: +10.691 eFt   2012: -20.000 eFt   2013: -25.000 eFt

A lekötött tartalékok értéke 2010-ről 2011-re nőtt, majd ezután 2013-ig fokozatosan lenullázódott az értékük, hiszen az előző évi lekötött tartalékokat mind felhasználták gépjármű vásárlásra.

Lehetőség van a jegyzett tőkén felüli szabad saját tőke megállapítására is:

Saját tőke – (Jegyzett tőke+Lekötött tartalék+Értékelési tartalék) = Jegyzett tőkén felüli saját tőke

2011: 350.459 eFt   2012: 380.226 eFt   2013: 396.095 eFt

A jegyzett tőkén felüli saját tőke értéke egyre nő. Ennek oka, hogy a jegyzett tőke változatlan, a lekötött tartalék pedig csökken a saját tőke növekedése mellett.

A céltartalékok alakulását is az abszolút eltérések módszerével lehet értékelni.

2011: +72.128 eFt   2012: +15.200 eFt   2013: +2.857 eFt

A céltartalékok értéke minden évben nőtt. 2010-ben nem volt, így a növekedés a jövőbeni költségekre képzett céltartalékot jelenti, ami a hulladéklerakók gondozását foglalja magába. 2012-ben már a várható kötelezettségekre is képeztek egy peres ügy miatt, valamint a jövőbeni költségekre tovább nőtt. 2013-ban a várható kötelezettségekre képzett céltartalék csökkent a peres ügyben történt megállapodás miatt, viszont a jövőbeni költségekre újabb céltartalékokat képeztek.

A kötelezettségek értékelését is el lehet végezni az abszolút eltérések módszerével.

Hosszú lejáratú kötelezettségek alakulása:

2011: - 11.071 eFt   2012: -7.898 eFt   2013: +8.988 eFt

A hosszú lejáratú kötelezettségek egészét a beruházási és fejlesztési hitelek teszik ki. Ezek összege az első két évben csökkent, majd pedig 2013-ra nőtt közel 9 millió forinttal.

Rövid lejáratú kötelezettségek alakulása:

2011: +39.486 eFt   2012: +22.717 eFt   2013: - 44.550 eFt

$$2013: \frac{31468+34568}{184981} = 35,7\%$$

A bankhitelek aránya 2011-ben és 2012-ben közel azonosak, 2013-ra azonban jelentős növekedést láthatunk. Ennek oka egyrészt a kötelezettségek értékének csökkenése, valamint a hitelek összegének növekedése.

3.2. A pénzügyi helyzet elemzése

A mérleg átfogó elemzése során meg tudjuk vizsgálni a vállalat pénzügyi helyzetét és annak alakulását is további mutatószámokkal. Meg lehet vizsgálni hosszú távra vonatkozóan az adósságállomány alakulását, illetve rövidtávra pedig a likviditás változását. (Bíró Tibor P. J., 2010)

3.2.1. Az adósságállomány vizsgálata

Az adósságállomány az egy évet meghaladó hosszú lejáratú tartozásokat jelenti. Mivel a vállalatnak nincsenek hátrasorolt kötelezettségei, így csak a hosszú lejáratú kötelezettségek vehetők be a mutatók számításába.

Először az adósságállomány arányát érdemes kiszámolni, ami az adósságállomány és az összes tartós forrás viszonyát mutatja meg. Nem határozható meg kritikus nagyságrend, az értékelés az időbeli alakulás megvizsgálásával történik.

$$\text{Adósságállomány aránya} = \frac{\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek} + \text{Saját tőke}}$$

$$2011: \frac{30379}{30379+495069} = 5,78\%$$

$$2012: \frac{22481}{22481+505836} = 4,26\%$$

$$2013: \frac{31468}{31468+496705} = 5,96\%$$

A mutató értéke 2011-ről 2012-re 1,62%-kal csökken, majd 2013-ra 1,7%-kal nő. Kiugró változás nincs az értékében. Az összes tartós forrás túlnyomó részét, majdnem egészét a vállalat saját tőkéje teszi ki.

Az előző mutató ellentettje a saját tőke aránya, aminek kiszámolása ugyancsak azt mutatná, hogy a saját tőke aránya messze magasabb, mint az idegen tőkée.

A saját tőke és az adósságállomány kapcsolatát tovább elemezhetjük az adósságállomány fedezettsége mutatóval=

$$\frac{\text{saját tőke}}{\text{hosszú lejáratú kötelezettségek}}$$

$$2011: \frac{495069}{30379} = 16,3$$

$$2012: \frac{505836}{22481} = 22,5$$

$$2013: \frac{496705}{31468} = 15,78$$

A saját tőke jelentős nagyságrendje miatt együtthatós formában számoltam a mutató értékét. Ez alapján megállapítható, hogy a saját tőke hányszorosan fedezi a hosszú lejáratú kötelezettségeket. A 2012-es kiugrás oka a saját tőke növekedésének és a beruházási hitelek csökkenésének együttes változása. Megállapítható, hogy a saját tőke minden évben jelentősen fedezi a hosszú lejáratú kötelezettségeket.

A következő mutató az adósságállomány vizsgálatára a nettó eladósodottság foka. Azt mutatja meg, hogy a nettó kötelezettségek mekkora hányadát kötik le a saját tőkének.

$$\text{Nettó eladósodottság foka} = \frac{\text{kötelezettségek} - \text{követelések}}{\text{saját tőke}}$$

$$2011: \frac{205725 - 144755}{495096} = 12,31\%$$

$$2012: \frac{220544 - 191877}{505836} = 5,67\%$$

$$2013: \frac{184981 - 233460}{496705} = \text{(nem értelmezhető)}$$

A mutató alakulása azt mutatja, hogy a nettó kötelezettségek egyre kisebb mértékben kötik le a saját tőkét. 2013-ra pedig a követelések meghaladják a kötelezettségeket, a számláló értéke negatív, így a mutató ekkor nem értelmezhető. Tehát az vonható le, hogy a nettó eladósodottság foka mutató alapján a vállalat adósságállománya egyre kisebb.

A kamatfedezeti mutató kifejezi, hogy a vállalkozás mennyire képes az alaptevékenységből törleszteni a kamatterheket.

$$\text{Kamatfedezeti mutató} = \frac{\text{üzemi eredmény}}{\text{fizetendő kamatok és kamatjellegű kifizetések}}$$

$$2011: \frac{100235}{1764} = 56,82$$

$$2012: \frac{57039}{2019} = 28,25$$

$$2013: \frac{-5760}{1790} = \text{nem értelmezhető}$$

A kamatfedezeti mutató értékei csökkenő tendenciát mutatnak, ami negatívnak értékelhető. Az első évben az alaptevékenység eredménye még 56,82-szeresen fedezi a fizetendő kamatokot, majd ez a következő évre a felére csökken. 2013-ban az üzemi eredmény negatív volt, így az alaptevékenységből egyáltalán nem tudja törleszteni a kamatterheket.

A cash-flow fedezet mutatójával megvizsgálhatjuk, hogy az üzletmenetből származó belső finanszírozás mekkora fedezetet nyújt a kamatterhek törlesztésére.

$$\text{Cash-flow fedezet} = \frac{\text{adózott eredmény} + \text{amortizáció}}{\text{fizetendő kamatok és kamatjellegű kifizetések}}$$

$$2011: \frac{88886+69500}{1764} = 89,79$$

$$2012: \frac{50767+94063}{2019} = 71,73$$

$$2013: \frac{-9131+73210}{1790} = 35,8$$

E mutató értéke is csökkenő tendenciát mutat. 2011-ben a legbiztosabb a kamatterhek fedezete, itt az üzletmenetből származó belső finanszírozás közel 90-szeresen biztosítja. A mutató 2012-re nagymértékben lecsökken, majd 2013-ra még dinamikusabb a csökkenés, viszont még itt is 35,8-szoros a cash-flow fedezet.

A hitelfedezettségi mutató azt fejezi ki, hogy a követelések milyen mértékben fedezik a rövid lejáratú kötelezettségeket. Akkor értékeljük pozitívan, ha a mutató értéke nagyobb, mint 100%, hiszen ekkor nagyobb összeggel tartoznak a vállalattal szembeni adósok, mint amekkorával a társaság a hitelezőinek tartozik. (Korom Erik O. M., 2005)

$$\text{Hitelfedezettségi mutató} = \frac{\text{Követelések}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} \times 100$$

$$2011: \frac{144755}{175346} \times 100 = 82,55\%$$

$$2012: \frac{191877}{198063} \times 100 = 96,88\%$$

$$2013: \frac{233460}{153513} \times 100 = 152,8\%$$

A mutató értéke egyre javuló tendenciát mutat. 2011-ben és 2012-ben még nem éri el a 100%-ot, de közelíti. 2013-ra azonban már jelentős mértékben meghaladja.

3.2.2. Likviditási mutatók

A likviditás olyan fizetőképességet jelent, amely biztosítja az esedékes fizetési kötelezettségek pontos teljesítését. A likviditási mutatók rövidtávon mutatják be a vállalkozás pénzügyi stabilitását. Probléma lehet, ha a vállalkozásnak sok tartós leköltése van, mellette pedig kötelezettségeket vállal, amit ebből kifolyólag nem tud teljesíteni, hiszen a leköltött eszközöket nem tudja időben pénzzé tenni. A rövid távú likviditást a likvid eszközöknek és a rövid lejáratú kötelezettségeknek az összehasonlításával tudjuk vizsgálni. Az első mutató a forgóeszközök teljes értékét, mint likvid eszközöket viszonyítja a rövid lejáratú kötelezettségekhez. Azt vizsgálhatjuk vele, hogy a likvid eszközök, vagyis jelen esetben a forgóeszközök értéke hányszorosa az éven belül esedékes kötelezettségeknek. (Bíró Tibor K. P., 2012)

$$\text{Likviditási mutató} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$2011: \frac{303920}{175346} = 1,73$$

$$2012: \frac{352572}{198063} = 1,78$$

$$2013: \frac{329834}{153513} = 2,15$$

Jó a mutató értéke, ha 1,5-2 közé esik. Ez 2011-ben és 2012-ben megvalósul, közel azonosak. 2013-ra történt jelentős növekedés, azonban ezt sem mondhatjuk rossznak, hiszen ez azt jelenti, hogy az esedékes kötelezettségekre több, mint kétszeres fedezetet nyújtanak a forgóeszközök.

A likviditás szempontjából fontos a forgóeszközök összetétele, ezért a pontosabb elemzéshez, ezek értéke tovább szűkíthető. A likviditási gyorsráta kiszámításához a forgóeszközökből levonjuk a készletek értékét, hiszen ezek a legkevésbé likvidek. (Bíró Tibor K. P., 2012)

$$\text{Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$2011: \frac{303920 - 9665}{175346} = 1,68$$

$$2012: \frac{352572 - 13881}{198063} = 1,71$$

$$2013: \frac{329834 - 14076}{153513} = 2,06$$

A mutató értékei az évek során növekedést mutatnak. A likvid eszközök értéke mindegyik esetben meghaladja a rövid lejáratú kötelezettségek értékét, így a változást pozitívnak lehet értékelni. Elvárt, hogy a mutató értéke minimum 1 legyen, de a bankok a 1,5-1,8-as értéket várják el. Megállapíthatjuk tehát, hogy a vállalat esetében magas az érték, és javuló tendenciát mutat.

A legszűkebben értelmezett likviditási mutató a pénzeszköz likviditás, azaz a likviditás első foka. Így a forgóeszközökből ki vannak szűrve az immobil készletek, a bizonytalan kimenetelű vevőkövetelések. Ha a mutató értéke magas, az félrevezető lehet, hiszen ez azt jelentheti, hogy a vállalkozásnak túl sok a lekötetlen, vagyis a hozamot nem termelő pénzeszköze. Egy vállalatnak tulajdonképpen csupán annyi pénzeszközre van szüksége, amivel fedezni tudja az azonnal esedékes kötelezettségeket. Ez a mutató tehát azt fejezi ki, hogy a vállalkozás milyen mértékben tud eleget tenni az éven belüli kötelezettségeinek. (Bíró Tibor P. J., 2010)

$$\text{Pénzeszköz-likviditás} = \frac{\text{Pénzeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$2011: \frac{149500}{175346} = 86,14\%$$

$$2012: \frac{146814}{198063} = 74,12\%$$

$$2013: \frac{82298}{153513} = 53,61\%$$

A mutató értékei folyamatos csökkenést mutatnak. Levonható az a következtetés, hogy az első 2 évben elég nagy a pénzeszközállomány a vállalatnál, 2013-ra ez jelentősen lecsökkent. A mutató elvárt minimális értéke 20%, ezt bőven túlteljesíti a vállalat, viszont mint feljebb említettem a túl magas érték sem jó.

Itt is kiszámolhatjuk a nettó forgótőke (working capital) nagyságát. Itt azonban a mutató a rövid lejáratú kötelezettségek nagyságrendjén felüli lehetséges szabad likvid eszközök állományát fejezi ki. Így megállapíthatjuk, hogy egyre nagyobb a szabad likvid eszközök értéke, vagyis ez a pénzügyi egyensúly növekvő stabilitását jelenti.

A dinamikus likviditás azt mutatja meg, hogy a társaság üzemi tevékenységének eredménye mekkora fedezetet nyújt a rövid távú kötelezettségekre. A nemzetközi gyakorlatnak megfelelően az 50%-nál nagyobb érték pozitív. (Korom Erik O. M., 2005)

$$\text{Dinamikus likviditás} = \frac{\text{Üzemi tevékenység eredménye}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} \times 100$$

$$2011: \frac{100235}{175346} \times 100 = 57,16\%$$

$$2012: \frac{57039}{198063} \times 100 = 37,16\%$$

$$2013: \frac{-5760}{153513} \times 100 = \text{nem értelmezhető}$$

A dinamikus likviditás értékei egyre csökkennek. 2011-ben még meghaladta a jónak tekinthető 50%-ot, 2012-re viszont már ez alá csökkent. 2013-ban pedig a negatív üzleti eredmény már egyáltalán nem nyújt fedezetet a rövid távú kötelezettségekre.

4. Cash flow elemzése

A vállalkozás készpénzszükségletét és készpénzforgalmát is vizsgálni kell. Erre alkalmas a cash flow kimutatás. A vállalkozás képet kaphat arról, hogy mennyiben képes az elképzeléseit saját pénzforrásból megvalósítani. A cash flow kimutatás a múlt eseményeit veszi számba, így megvizsgálhatjuk, hogy a pénzállományban bekövetkezett változások minek a hatására léptek fel. (Bíró Tibor K. P., 2012)

A nemzetközi gyakorlatban kötelező elkészíteni ezt a kimutatást is a beszámoló részeként a mérleg és az eredménykimutatás mellett. Magyarországon 1997. január 1-jétől kötelező összeállítani a kiegészítő melléklet részeként, ha a vállalat éves beszámolót készít. A cash

flow-t több féleképpen is értelmezik, de az IAS szerint ez a pénzeszköz ki- és beáramlást jelenti. A cash szó a számviteli törvény szerinti készpénzt, elektronikus pénzeszközöket, csekkeket, bankbetéteket takarja. A cash flow tehát a pénzforrások képződését, illetve azok felhasználását jelenti egy időszakban, más szavakkal a pénzbevételket és pénzkiáramlásokat értjük alatta. A vállalat mindennapos működéséhez pénzeszközre van szüksége, így a termék előállításához, illetve szolgáltatásnyújtáshoz, áruértékesítéshez, hitelek törlesztéséhez, adófizetéshez, stb. (Bíró Tibor K. P., 2012)

A cash flow kimutatást a gazdasági élet több szereplője is hasznosítani tudja:

- A vállalkozás vezetői láthatják, hogy a korábbi döntéseik milyen hatással voltak a pénzeszköz állományra, segítséget nyújt a kifizetendő osztalék meghatározásában.
- A hitelezők, befektetők kiolvashatják belőle, hogy a vállalat a kötelezettségeit mennyire teljesíti, valamint, hogy milyen mértékben van szüksége külső forrásokra.

(Bíró Tibor K. P., 2012)

A cash flow kimutatást általában egy naptári évre állítják össze, de indokolt lehet ennél rövidebb időszak vizsgálata is. Összeállításához az információkat több forrásból merítik: a mérleg záró- és nyitóadatai, eredménykimutatás adatai, kiegészítő információk. A cash flow tagolása a következőképpen történik:

- Működési cash flow: operating cash flow, a vállalat üzleti tevékenységéből eredő pénzáramlásokat mutatja be, így megállapítható ebből, hogy tud-e elég pénzt teremteni az üzleti tevékenység fenntartásához, illetve a hitelek törlesztéséhez idegen források felhasználása nélkül. Bevételi oldalán a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás pénzáramai jelennek meg, illetve azok a további bevételek, amelyek nem képezik az értékesítési árbevétel részét: kötbér, kártérítés, késedelmi kamat. A kiadási oldalon pedig a szállítóknak, munkavállalóknak kifizetett összegek szerepelnek.
- Befektetési cash flow: beruházásokból, befektetésekből adódó pénzáramlásokat jeleníti meg. Jól kiolvasható, hogy milyen lépéseket tettek a jövőbeni működés elősegítéséért. Bevételi oldalán láthatjuk a tárgyi eszközök, immateriális javak értékesítését, további a rövid távú pénzügyi befektetésekből származó bevételeket és az osztalékot. A kiadási oldalon a tárgyi eszköz és immateriális javak beszerzése áll, és a rövid távú pénzügyi befektetések kiadásai.
- Finanszírozási cash flow: pénzügyi műveletekből eredő pénzeszközváltozások, segítséget nyújt a jövőbeni pénzáramlások megtervezéséhez. A bevételi oldal

tartalmazza a tőkeemelést, valamint a hitel- és kölcsönfelvétel bevételeit. Kiadási oldalán jelenik meg a hitel- és kölcsöntörlesztés, bevont részvény névértéke.

(Bíró Tibor K. P., 2012)

A cash flow kimutatás vizsgálata során megállapíthatjuk, hogy a pénzeszközök mely tevékenységek és folyamatok által képződtek, illetve mely területeken használták fel. Természetesen általános elvárás, hogy a pénzeszközök túlnyomó része a működésből képződjön. Ezt a területet a bank is kiemelten vizsgálja a hitelképesség megítélésére. Ha a pénzeszközök a befektetési tevékenységből képződnek, azt lehet levonni, hogy a vállalatnak átmeneti pénzügyi nehézségei vannak, s ezt a befektetett eszközei értékesítésével finanszírozza. Ha jelentős a finanszírozási tevékenység bevétele, arra következtethetünk, hogy jelentős idegen forrásra van szükség. Ugyanígy a pénzkiáramlások is vizsgálhatók. Ha a napi működéshez sok pénzkidásra van szükség, az veszteséges gazdálkodást jelenthet, hiszen növekednek a kintlévőségek, romlik a hitelképesség. A befektetési pénzkiáramlások egy fejlődésre törekvő vállalkozásra utalhat. A finanszírozási pénzkidadások a hitelek, kölcsönök törlesztéséből adódnak. (Bíró Tibor K. P., 2012)

A cash flow kimutatás elkészítésének két módszere van:

- Direkt (közvetlen) módszerrel: A pénzáramlásokat bruttó módon mutatja be, ez egy részletesebb kimutatás, hiszen sok kiegészítő információt igényel.
- Indirekt (közvetett) módszerrel: Kiindulási alapnak az adózott eredményt használja, s ezt korrigálja azokkal a tételekkel, amelyek befolyásolják az eredmény alakulását, viszont nem járnak pénzmozgással, továbbá még azokkal a tételekkel, amelyek nem érintik az eredményt, de pénzmozgást eredményeztek.

A számviteli törvény az operatív cash flow számításánál az indirekt módszert, a befektetési és finanszírozási cash flow-nál pedig a direkt módszert írja elő.

Vállalatunknál 2011-ben a szokásos tevékenységből származó pénzeszközváltozás pozitív volt, 136.844 eFt értékű, 2012-ben 100.982 eFt. Ez mindenképp nagyon jó, hiszen azt jelenti, hogy az üzleti tevékenységből jelentős pénzbevétel származik. 2013-ra azonban ez az érték negatív lett, -29.804 eFt, amihez az adózott eredmény folyamatos csökkenése, végül negatívba történő átfordulása eredményezett.

A befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás minden évben negatív. Kiolvasható a sorokból, hogy minden évben különös figyelmet fordítanak új tárgyi eszközök beszerzésére, korszerűsítésére. 2012-ben ez az érték kiugróan magas, ahol is több, mint 117 millió forint értékben vásároltak új gépeket, járműveket.

A pénzügyi műveletekből származó pénzeszközváltozás 2011-ben -20.248 eFt értékű volt, ami 9 millió forint értékű hiteltörlesztésből és 11 millió forint értékű véglegesen átadott pénzeszközből adódik. 2012-ben a finanszírozási tevékenység 777 eFt többlettel járt, hiszen a jelentős mértékű hiteltörlesztés mellett, újabb hitel és kölcsön felvételére került sor közel 24 millió forint összegben. 2013-ban is pozitív a finanszírozási pénzeszközváltozás. Közel 31 millió Ft értékben törlesztette a vállalkozás a hiteleit, illetve 3 millió Ft értékű véglegesen átadott pénzeszköze is volt, de ezek mellett 47.602 eFt értékben vett fel hitelt.

Az eddigiek csak vázlatos áttekintést mutattak, ezeken felül a részletesebb elemzéshez itt is számolhatunk különböző mutatószámokat.

Az első ilyen mutató az adósságfedezeti mutató, amellyel azt vizsgálhatjuk, hogy egy adott időszakban a működési pénzáramok eredményeként realizált cash flow által a vállalkozás milyen mértékben tudná a hosszú lejáratú kötelezettségeit teljesíteni. (Bíró Tibor P. J., 2010)

$$\text{Adósságfedezeti mutató} = \frac{\text{Operatív cash flow}}{\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}} \times 100$$

$$2011: \frac{136844}{30379} \times 100 = 450,46\%$$

$$2012: \frac{100982}{22481} \times 100 = 449,19\%$$

$$2013: \frac{-29804}{31468} \times 100 = \text{nem értelmezhető}$$

2011-ben és 2012-ben is 4,5-szeresen fedezi a működési cash flow a hosszú lejáratú kötelezettségeket. Mivel 2013-ban a működés pénzáramainak egyenlege negatív lett, ezért így a mutató nem értelmezhető, a hosszú lejáratú hitelek nincsenek fedezve az üzleti tevékenységből.

A cash flow kimutatásból jövedelmezőségi mutatók is számolhatók. Az első ilyen az árbevétel-arányos jövedelmezőség, ami kifejezi, hogy mekkora pénzjövédelmet eredményez az egységnyi árbevétel realizálása. (Bíró Tibor P. J., 2010)

$$\text{Árbevétel-arányos jövedelmezőség} = \frac{\text{Operatív cash flow}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}} \times 100$$

$$2011: \frac{136844}{746736} \times 100 = 18,33\%$$

$$2012: \frac{100982}{743588} \times 100 = 13,58\%$$

$$2013: \frac{-29804}{729316} \times 100 = \text{nem értelmezhető}$$

A mutató értéke csökken, ennek oka a működési cash flow csökkenése az értékesítés nettó árbevételének viszonylagos változatlansága mellett. Értéke 10% felett jó, ezt 2011-ben és 2012-ben sikerült teljesíteni.

Hasonló módon kiszámolhatjuk a tőkearányos jövedelmezőséget is, mely kifejezi, hogy egységnyi saját tőke realizálása mekkora pénzüjvedelmet eredményez egy adott időszakban a vállalat számára.

$$\text{Tőkearányos jövedelmezőség} = \frac{\text{Operatív cash flow}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

$$2011: \frac{136844}{495069} \times 100 = 27,64\%$$

$$2012: \frac{100982}{505836} \times 100 = 19,96\%$$

$$2013: \frac{-29804}{496705} \times 100 = \text{nem értelmezhető}$$

A mutató értéke itt is csökkenést mutat, jelen esetben is a működési cash flow csökkenésére vezethető vissza. Értéke 20% felett jó, amit első évben sikerül teljesíteni, a második évben közelíti ezt az értéket.

Az utolsó mutató a készpénzbegyűjtési ráta, ami megmutatja, hogy egységnyi árbevételre mennyi befolyt követelés jut.

$$\text{Készpénzbegyűjtési ráta} = \frac{\text{Vevőktől tárgyévben befolyt követelések}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

$$2011: \frac{903063}{746736} = 120,93\%$$

$$2012: \frac{905137}{743588} = 121,17\%$$

$$2013: \frac{863155}{729316} = 118,35\%$$

A mutató értéke akkor jó, ha minél nagyobb. Ez minden évben 120% körül mozog, ami azt jelenti, hogy a befolyt követelések értéke meghaladja az árbevétel értékét.

Érdeemes összeállítani egy egyszerű elemző táblázatot, amelyből könnyen kiolvashatjuk, hogy a pénzforrások mely területen képződtek, illetve mely területeken milyen arányban használták fel.

Megnevezés	2011	Megoszlás	2012	Megoszlás	2013	Megoszlás
Források:						
Folyamatos működésből	306 525	100,00%	223 054	85,84%	98 740	67,47%
Befektetési tevékenységből	-	0,00%	12 871	4,95%	-	0,00%
Finanszírozási tevékenységből	-	0,00%	23 919	9,21%	47 602	32,53%
Források összesen	306 525	100,00%	259 844	100,00%	146 342	100,00%
Felhasználások:						
Folyamatos működésre	169 681	63,15%	122 072	46,50%	128 544	60,96%
Befektetési tevékenységre	78 783	29,32%	117 316	44,69%	49 051	23,26%
Finanszírozási tevékenységre	20 248	7,54%	23 142	8,81%	33 263	15,78%
Felhasználások összesen	268 712	100,00%	262 530	100,00%	210 858	100,00%

10. táblázat: Pénzeszközök keletkezésének és felhasználásának forrásai (forrás: cash-flow-k)

2011-ben a pénzeszköz növekedés egésze a működésből származott. Ennek értéke évről évre csökkent mind összegében, mind arányában. Ennek oka az adózás előtti eredmény folyamatos csökkenésére vezethető vissza. 2012-ben pénzeszköz bevétel volt eszközértékesítésből, s hitelfelvételből is. 2013-ban jelentős összegű hitelfelvétel történt, az összes forrás 32,53%-át ez teszi ki.

A pénzeszközök felhasználásában már nincs ilyen nagymértékű változás. Minden évben jelentős összeget fordítottak a folyamatos működésre. Befektetési tevékenységre is jelentős összegeket szántak, ez 2012-ben a legmagasabb. Ebből arra lehet következtetni, hogy a vállalat törekszik a folyamatos fejlődésre. A finanszírozási tevékenységre fordított pénzeszközök között a hiteltörlesztéseket láthatjuk.

5. Eredménykimutatás elemzése

5.1. Jövedelmezőségi helyzet elemzése

Fontos információkat kaphatnak az érdekeltek a jövedelmezőségi helyzet elemzésével, hiszen a vállalat eredménytermelő képessége befolyásolja a tulajdonosok érdekeltségét. Ezek a mutatószámok segítséget nyújtanak továbbá a jövőbeni fejlődés feltételrendszerének kialakításában. (Bíró Tibor P. J., 2010)

A jövedelmezőségi helyzet elemzéséhez használt alapképlet szerint mindig egy eredménykategóriát viszonyítunk valamilyen vetítési alaphoz. Ez alapján lehet minősítő

elemzés, összehasonlító elemzés, tendenciaszerű elemzés, továbbá tájékoztatást ad az eredményesség változásáról. Az eredménykategóriákat, illetve a vetítési alapokat a vállalkozás saját döntése alapján választhatja. A számviteli törvény szerint a jövedelmezőségi helyzet alakulását be kell mutatni a kiegészítő mellékletben:

„A kiegészítő mellékletben értékelni kell a vállalkozó valós vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, az eszközök és a források összetételét, a saját tőke és a kötelezettségek tételeinek alakulását, a likviditás és a fizetőképesség, valamint a jövedelmezőség alakulását.” (2000. évi C. törvény - a számvitelről, 2014)

Az elemzéshez választott eredménykategóriákat és vetítési alapokat érdemes célszerűen kiválasztani, ez alapján tehát úgy, hogy azok hasonló tartalommal rendelkezzenek. Így elvégezhetjük az árbevétel arányos, tőke arányos, élőmunka arányos és az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók kiszámítását.

5.1.1. Árbevétel arányos jövedelmezőség

Ezeknél a mutatóknál a különböző eredménykategóriákat a bevételadatokkal hasonlítjuk össze.

$$\text{Árbevétel arányos jövedelmezőség 1.} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Értékesítés nettó árbevétel+egyéb bevételek}}$$

$$2011: \frac{100235}{746736+14549} = 13,17\%$$

$$2012: \frac{57039}{743588+29209} = 7,38\%$$

$$2013: \frac{-5760}{729316+19207} = \text{nem értelmezhető}$$

$$\text{Árbevétel arányos jövedelmezőség 2.} = \frac{\text{Szokásos vállalkozási eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele+Egyéb bevételek+Pénzügyi műveletek bevétele}}$$

$$2011: \frac{103592}{746736+14549+6642} = 13,49\%$$

$$2012: \frac{58154}{743588+29209+7797} = 7,45\%$$

$$2013: \frac{-4991}{729316+19207+4358} = \text{nem értelmezhető}$$

$$\text{Árbevétel arányos jövedelmezőség 3.} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Összes árbevétel+Összes bevétel}}$$

$$2011: \frac{92361}{746736+14549+6642} = 12,03\%$$

$$2012: \frac{52417}{743588+29209+7797+102} = 6,71\%$$

$$2013: \frac{-7854}{729316+19207+4358+205} = \text{nem értelmezhető}$$

Az árbevétel arányos jövedelmezőség mindegyik esetben negatív irányba változott. Ennek oka, hogy az eredménykategóriák nagy ütemben csökkentek, emellett viszont az értékesítés nettó árbevétele minden évben viszonylag változatlan, a további bevételek összege pedig ehhez képest nagyon kicsi.

5.1.2. Tőkearányos jövedelmezőség

A tőkearányos jövedelmezőségi mutatók számításánál a saját tőkét a legjellemzőbb eredménykategóriákkal hasonlítjuk össze.

$$\text{Tőkearányos adózás előtti eredmény} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

$$2011: \frac{92361}{495069} \times 100 = 18,66\%$$

$$2012: \frac{52417}{505836} \times 100 = 10,36\%$$

$$2013: \frac{-7854}{496705} \times 100 = \text{nem értelmezhető}$$

A mutató értéke itt is csökken, melynek oka az adózás előtti eredmény csökkenésének és a saját tőke növekedésének együttes változása.

A tőkearányos adózott eredmény, vagyis a ROE mutatóját nagyon gyakran alkalmazzák a cégek. Ez a mutató kifejezi a vállalkozás osztalékfizetési képességét, jelzi a tőkemegtérülés ütemét, valamint adatokat nyújt a maximális tőkegyarapodás mértékére.

$$\text{Tőkearányos adózott eredmény (ROE)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

$$2011: \frac{88886}{495069} \times 100 = 17,95\%$$

$$2012: \frac{50767}{505836} \times 100 = 10,04\%$$

$$2013: \frac{-9131}{496705} \times 100 = \text{nem értelmezhető}$$

A tőkearányos jövedelmezőség is negatív irányban változott, oka ugyanaz, mint az előzőekben.

A tőkearányos korrigált adózás előtt eredmény meghatározásánál a saját tőkét, az EBIT értékével hasonlítjuk össze. Az EBIT az adó és kamatfizetés előtti eredményt jelenti.

$$\text{Tőkearányos korrigált adózás előtti eredmény} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

$$2011: \frac{92361+1764}{495069} \times 100 = 19,01\%$$

$$2012: \frac{52417+2019}{505836} \times 100 = 10,76\%$$

$$2013: \frac{-7854+1790}{496705} \times 100 = \text{nem értelmezhető}$$

Ennél a mutatónál is ugyanazt láthatjuk, mint az eddigiekben: folyamatosan romlik az értéke. 2013-ben a korrigált adózás előtti eredmény is negatív, így itt sem számolható ki a mutató értéke.

A saját tőke és az EBITDA összehasonlítása adja a tőkearányos korrigált értékcsökkenés nélküli eredményt. Az EBITDA az adó, kamatfizetés és értékcsökkenés előtti eredményt jelenti.

$$\text{Tőkearányos korrigált értékcsökkenés nélküli eredmény} = \frac{EBITDA}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

$$2011: \frac{92361+1764+69500}{495069} \times 100 = 33,05\%$$

$$2012: \frac{52417+2019+94063}{505836} \times 100 = 29,36\%$$

$$2013: \frac{-7854+1790+73210}{496705} \times 100 = 13,52\%$$

Ennél a mutatónál már mindhárom év adatát ki tudjuk számolni, hiszen a nagy értékű értékcsökkenési leírás miatt a mutató számlálója pozitív lesz 2013-ban is. E mutató értéke is csökkenést mutat. 2011-ről 2012-re kis mértékben, 3,69%-kal csökkent. Az adózás előtti eredmény jelentősen lecsökkent, viszont az értékcsökkenési leírás jelentősen nőtt 2012-re, ennek köszönhető a nem túl nagymértékű változás. 2013-ra viszont már 15,84%-kal csökkent a mutató értéke, ami a negatív adózás előtti eredménynek tudható be.

A befektetett tőke hozama, azaz a ROIC az adózott eredmény és a fizetett kamatok összegének, illetve a működésbe befektetett tőkének a hányadosa. A működésbe befektetett tőke a saját tőke és a kamatköteles idegen források együttese.

$$\text{Befektetett tőke hozama} = \frac{NOPLAT}{\text{Működésbe befektetett tőke}}$$

$$2011: \frac{88886+1764}{495069+20019+30379} = 16,62\%$$

$$2012: \frac{50767+2019}{505836+22481+26384} = 9,52\%$$

$$2013: \frac{-9131+1790}{496705+31468+34568} = \text{nem értelmezhető}$$

A befektetett tőke hozamának mutatója évről évre romlik, ami az adózott eredmény folyamatos csökkenésének köszönhető.

A tőkearányos üzemi eredményt fel lehet bontani főbb tényezőire a részletes elemzéshez. Így megállapíthatjuk, hogy a tőke jövedelmezősége melyik tényező hatására változott.

$$\frac{\text{Üzemi eredmény}}{\text{Saját tőke}} = \frac{\text{Üzemi eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}} \times \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Saját tőke}}$$

5.1.3. Élőmunka-arányos jövedelmezőség

Célszerű ezeket a mutatókat kiszámolni, ha az élőmunka felhasználás fontos szerepet tölt be az eredményesség alakulásában. A mutatók során a különböző eredménykategóriákat a létszámmal osztjuk el. Az átlagos állományi létszám a vállalkozásnál 2011-ben 62 fő, 2012-ben 64 fő, 2013-ben pedig 59 fő volt.

A mutatók a következőképpen alakulnak (adatok Eft/fő):

Megnevezés	2011	2012	2013
1 főre jutó üzemi eredmény	1 616,69	891,23	nem értelmez- hető
1 főre jutó szokásos vállalkozási eredmény	1 670,84	908,66	
1 főre jutó adózás előtti eredmény	1 489,69	819,02	

11. táblázat: Élőmunka-arányos jövedelmezőség (forrás: eredménykimutatások)

Mindegyik mutató értéke csökken, 2013-ban pedig a negatív eredmény miatt nem tudjuk kiszámolni. 2012-ben tehát a létszám 2 fővel történő emelése nem járt eredménnyel.

További mutatószámok számolására van lehetőség a bérfordítások, illetve a személyi jellegű ráfordítások vizsgálatával.

$$\text{Bérrányos jövedelmezőség} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Bérbérlés}}$$

$$2011: \frac{100235}{135977} = 73,71\%$$

$$2012: \frac{57039}{149299} = 38,2\%$$

$$2013: \frac{-5760}{34489} = \text{nem értelmezhető}$$

$$\text{Élőmunka-ráfordítás arányos jövedelmezőség} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Személyi jellegű ráfordítások}}$$

$$2011: \frac{100235}{206142} = 48,62\%$$

$$2012: \frac{57039}{213974} = 26,66\%$$

$$2013: \frac{-5760}{200307} = \text{nem értelmezhető}$$

Mindkét mutató értékéből azt lehet leolvasni, hogy 2011-ről 2012-re szinte a felére csökkent az üzemi eredmény csökkenésének hatására, 2013-ban pedig a további csökkenés miatti negatív eredmény miatt nem tudjuk kiszámolni.

5.1.4. Eszközarányos jövedelmezőség

Itt az eredménykategóriákat az eszközök különböző csoportjaihoz viszonyíthatjuk, így meghatározva az eszközök jövedelemtermelő képességét. Ez alapján az első mutatóban a tárgyi eszközök, a második mutatóban a készletek, a harmadik mutatóban pedig mindezek együttes jövedelemtermelő képességét számoljuk. Mivel ezek az eszközök a főtevékenységet szolgálják, ezért az üzemi (üzleti) eredményhez érdemes viszonyítani.

A mutatók értéke a következőképpen alakul (adatok %-ban):

Megnevezés	2011	2012	2013
Eszközarányos jövedelmezőség 1.	19,21%	10,83%	nem
Eszközarányos jövedelmezőség 2.	1037,09%	410,91%	értelmez-
Eszközarányos jövedelmezőség 3.	18,86%	10,56%	hető

12. táblázat: Eszközarányos jövedelmezőség (forrás: eredménykimutatások)

Itt is minden esetben csökkenés olvasható le, hiszen az üzemi eredmény jelentősen csökkent évről évre. A készletek eszközarányos jövedelmezősége azért nagyon nagy, mert a csekély összegű készletekhez képest az üzemi eredmény értéke magas volt.

Az egyik leggyakrabban használt mutató az eszközarányos nyereség, vagyis a Return on Net Assets (ROA). Emellett az eszközmegtérülési mutatót, Return on Investment (ROI) is nagyon sokszor alkalmazzák.

$$\text{Eszközarányos nyereség} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Eszközök összesen}}$$

$$2011: \frac{92361}{833749} = 11,08\%$$

$$2012: \frac{52417}{886079} = 5,92\%$$

$$2013: \frac{-7854}{835468} = \text{nem értelmezhető}$$

$$\text{Eszközmegtérülési mutató} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Eszközök összesen}}$$

$$2011: \frac{88886}{833749} = 10,66\%$$

$$2012: \frac{50767}{886079} = 5,73\%$$

$$2013: \frac{-9131}{835749} = \text{nem értelmezhető}$$

Mindkét mutató értéke folyamatos csökkenést mutat, hiszen a számlálóban az adózás előtti és az adózott eredmény minden évben folyamatosan csökkent.

5.2. A gazdasági hatékonyság vizsgálata

A kitűzött célok eléréséhez erőforrásokra van szükség. A gazdasági hatékonyság vizsgálatával az erőforrások felhasználásának hozamát, gazdaságosságát tudjuk elemezni. Ez akkor javul, ha egy adott teljesítményt minél kisebb erőforrással tudjuk megvalósítani. A gazdaságosság számításánál már vegyes mértékegységek is alkalmazhatók, nem úgy, mint a jövedelmezőség esetében. (Bíró Tibor K. P., 2012)

Mivel a mi esetünkben szolgáltató tevékenységet végző vállalkozásról van szó, ezért az értékesítés nettó árbevétele mellett a különböző termelési érték mutatókkal tudunk elemzést végezni. Így ki kell számolnunk a bruttó termelési értéket, az anyagmentes termelési értéket, legvégül pedig a nettó termelési értéket.

(adatok EFt-ban)

Megnevezés	2011	2012	2013
Értékesítés nettó árbevétele	746 736	743 588	729 316
-ELÁBÉ	- 47 087	- 52 473	- 83 953
-Eladott, közvetített szolgáltatások	- 24 579	- 25 163	- 30 240
+Saját előállítású eszközök aktivált értéke	- 786	-	-
+/-Saját termelésű készletek állományváltozása	3 348	2 590	- 376
=Bruttó termelési érték	677 632	668 542	614 747
-Anyagköltség	- 158 019	- 154 321	- 153 216
-Igénybevett anyagi jellegű szolgáltatások	- 80 677	- 118 154	- 102 250
=Anyagmentes termelési érték	438 936	396 067	359 281
-Értékcsökkenési leírás	- 69 500	- 94 063	- 73 210
=Nettó termelési érték	369 436	302 004	286 071

13. táblázat: Termelési értékek alakulása (forrás: eredménykimutatások)

A bruttó termelési értékben a főtevékenység értéke szerepel. Az anyagmentes termelési értékhez a bruttó termelési értéket az anyagjellegű ráfordításokkal csökkentettem. Különös figyelmet kap ez a sor, ha az anyagigényesség jelentősen megváltozik. A mi esetünkben az igénybevett anyagjellegű szolgáltatások összege jelentősen nőtt 2011-ről 2012-re, majd pedig 2013-ra mérséklődött. A nettó termelési érték tükrözi legjobban a vállalkozás tényleges teljesítményét, ugyanis ez azt mutatja, hogy mennyivel járultak hozzá a nemzeti jövedelemhez. A hatékonyság elemzéséhez alapvetően ezt a sort használjuk. (Bíró Tibor P. J., 2010)

Kiszámolhatjuk még a hozzáadott értéket, mely a bruttó hazai termék vállalkozásszintű megfelelője:

(adatok EFT-ban)

Megnevezés	2011	2012	2013
Személyi jellegű ráfordítások	206 142	213 974	200 307
+Értéksökkenési leírás	69 500	94 063	73 210
+Adózás előtti eredmény	92 361	52 417	- 7 854
=Hozzáadott érték	368 003	360 454	265 663

14. táblázat: Hozzáadott érték (forrás: eredménykimutatások)

5.2.1. Komplex hatékonyság

Az erőforrások együttes hatékonyságát a komplex hatékonysági mutatóval tudjuk kiszámolni. A mutatóval a vállalkozás fejlődését mérhetjük. A nevezőben a szorzószámok az átlagos hozamkövetelményt jelentik, a lekötött eszközértékbe pedig a tárgyi eszközök és a készletek tartoznak.

$$\text{Komplex hatékonysági mutató} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{0,15 \times \text{lekötött eszközérték} + 1,8 \times \text{bérköltség}}$$

$$2011: \frac{369436}{0,15 \times 531442 + 1,8 \times 135977} = 1,14$$

$$2012: \frac{302004}{0,15 \times 540334 + 1,8 \times 149299} = 0,86$$

$$2013: \frac{286071}{0,15 \times 516370 + 1,8 \times 147895} = 0,83$$

A mutató értéke akkor jó, ha nagyobb, mint 1. Ez 2011-ben valósul meg egyedül, azaz itt elmondhatjuk, hogy az erőforrások produkáltak a velük szemben elvárt hozamot. A

következő években már nem éri el az 1-et a mutató értéke, vagyis itt nem tudták teljesíteni az elvárt hozamot, a hatékonyság romlott.

Mivel ez a mutató az erőforrások együttes hatékonyságát vizsgálja, ezért érdemes kiszámolni külön- külön is az erőforrások hatékonyságát, hiszen ezek belső arányai is hatással vannak rá.

5.2.2. Parciális hatékonysági mutatók

A különböző erőforrások hatását a hatékonyságra a részhatékonysági, vagyis a parciális mutatószámokkal tudjuk kiszámolni. A termelési folyamat eredményét kell viszonyítani az erőforrások összegéhez. (Bíró Tibor P. J., 2010)

A parciális hatékonysági mutatók első csoportja az élők munkahatékonyság mutatói, más néven munkatermelékenységi mutatók. Kiszámításánál a különböző termelési értékeket, illetve a hozzáadott értéket osztjuk el az átlagos állományi létszámmal.

(adatok E Ft/fő-ben)

Megnevezés	2011	2012	2013
1 főre jutó bruttó termelési érték	10 929,55	10 445,97	10 419,44
1 főre jutó nettó termelési érték	5 958,65	4 718,81	4 848,66
1 főre jutó hozzáadott érték	5 935,53	5 632,09	4 502,76

15. táblázat: Élők munkahatékonyság mutatói (forrás: eredménykimutatás és belső anyag)

2011-ről 2012-re csökkent a mutató értéke, ennek oka a termelési értékek csökkenésének és a létszám növekedésének együttes hatása. 2012-ről 2013-ra tovább csökkentek a mutatók értékei, ennek oka, hogy a termelési értékek nagyobb mértékben csökkentek, mint a létszám. Összességében az élők munkahatékonyság romlott.

A bérhatékonyság vizsgálatánál a mutató azt fejezi ki, hogy a kiáramló bér tud-e új értéket létrehozni. Ez a mutató azért fontos, hiszen a komplex hatékonysági mutató alakulásában fontos szerepe van a bérköltségnek.

$$1 \text{ Ft bérköltségre jutó nettó termelési érték} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Bérköltség}}$$

$$2011: \frac{369436}{135977} = 2,72$$

$$2012: \frac{302004}{149299} = 2,02$$

$$2013: \frac{286071}{147895} = 1,93$$

A mutató értéke évről évre csökken, a hatékonyság romlik, azonban kijelenthetjük, hogy az egységnyi kiáramló bérkötség tud új értéket termelni.

A parciális hatékonysági mutatók egyik nagy csoportja az eszközhatékonysági mutatók. Ezek a lekötött eszköz által előállított értékeket fejezik ki. Így kiszámolható a lekötött eszközök hatékonysága, a tárgyieszköz hatékonyság és a készlethatékonyság.

Megnevezés	2011	2012	2013
Lekötött eszközök hatékonysága	0,70	0,56	0,55
Tárgyieszköz-hatékonyság	0,71	0,57	0,57
Készlethatékonyság	38,22	21,76	20,32

16. táblázat: Eszközhatékonysági mutatók (forrás: mérleg és eredménykimutatások)

Itt is elmondható, hogy a hatékonyság folyamatosan romlik.

A termelési költségszint mutatója kifejezi, hogy a vállalkozásnál a termelőtevékenység teljes hozamértéke mekkora ráfordítással jár. Ehhez ki kell számolni a termelési költségeket, mely a következők szerint alakul:

(adatok EFt-ban)

Megnevezés	2011	2012	2013
Anyagköltség	158 019	154 321	153 216
+Igénybevett szolgáltatások	101 956	118 154	102 250
+Egyéb szolgáltatások	18 685	19 590	28 113
+Személyi jellegű ráfordítások	206 142	213 974	200 307
+Értékcsökkenési leírás	69 500	94 063	73 210
=Termelési költségek	554 302	600 102	557 096

17. táblázat: Termelési költségek (forrás: eredménykimutatások)

$$\text{Termelési költségszint} = \frac{\text{Termelési költségek}}{\text{Bruttó termelési érték}}$$

$$2011: \frac{554302}{677632} = 81,8\%$$

$$2012: \frac{600102}{668542} = 89,76\%$$

$$2013: \frac{557096}{614747} = 90,62\%$$

A mutató akkor tekinthető jónak, ha minél távolabb áll a 100%-tól. Minden évben 100% alatti az értéke, viszont egyre közelíti, tehát itt is megállapíthatjuk, hogy a hatékonyság romlik.

Fontos mutatószám a tőkehatékonyság. Azt fejezi ki, hogy egységnyi saját tőke felhasználással mekkora bruttó hozamot lehet elérni.

$$\text{Tőkehatékonyság} = \frac{\text{Bruttó termelési érték}}{\text{Saját tőke}}$$

$$2011: \frac{677632}{495069} = 1,37$$

$$2012: \frac{668542}{505836} = 1,32$$

$$2013: \frac{614747}{496705} = 1,24$$

A mutató alakulásából leolvashatjuk, hogy az egységnyi saját tőke felhasználásával egyre kisebb hozamot ér el a vállalkozás.

5.3. Eredményelemzés

A vállalkozásoktól alapvető elvárás, hogy a gazdálkodásuk jövedelmező legyen. Ez akkor következik be, ha az árbevétel és az összes bevétel meghaladja az értékesítés költségeit és a ráfordításokat, vagyis így az adózás előtti eredménye nyereséges lesz. Az eredmény a mérlegben és az eredménykimutatásban is egyaránt megjelenik. A mérlegben, mint a vagyon növekedése vagy csökkenéseként jelenik meg a mérleg szerinti eredmény soron. Az eredménykimutatásban pedig több soron is megjelenik. (Bíró Tibor K. P., 2012)

Az eredménykimutatás elkészítésének kettő választható módszere van: összköltség eljárással, illetve forgalmi költség eljárással is készülhet. A mi vállalkozásunk esetében az előbbi módszert alkalmazták. Amíg a kimutatás elkészítése során eljutunk az adózás előtti eredményhez, három fő eredménykategóriával találkozunk: üzemi (üzleti) tevékenység eredménye, pénzügyi műveletek eredménye, végül pedig a rendkívüli eredmény. Az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét is le lehet bontani három fő összetevőre: értékesítés bruttó eredménye, közvetett költségek, egyéb bevételek és ráfordítások különbsége. (Bíró Tibor K. P., 2012)

Kiszámolható az értékesítés bruttó eredménye az Á-K-F struktúrával, vagyis az értékesítés nettó árbevétele és az értékesítés közvetlen költségeinek különbségeként. A közvetlen költségek összegét a könyvviteli adatokból tudjuk megállapítani, így bele tartozik többek

között az értékesítéshez közvetlenül kapcsolódó anyagköltség, igénybe vett szolgáltatás, bérköltség és a bérek járulékai, gyártáshoz kapcsolódó egyéb közvetlen költség, stb. A közvetlen költségek kiszámítása után ki tudjuk számolni a fedezeti összeget:

Értékesítés nettó árbevétele

-Értékesítés közvetlen költségei

= Értékesítés bruttó eredménye (fedezeti összeg)

(Bíró Tibor K. P., 2012)

2011: 746.736-443.391 = 303.345 eFt

2012: 743.588-418.241 = 325.347 eFt

2013: 729.316-417.026 = 312.290 eFt

Az értékesítés bruttó eredménye 2011-ről 2012-re 22.002 eFt-tal nőtt. Ennek fő oka a közvetlen költségek nagymértékű csökkenése. 2012-ről 2013-ra viszont 13.057 eFt-tal csökkent a bruttó eredmény, melynek legfőbb oka, hogy az értékesítés nettó árbevétele jelentősen csökkent.

Az értékesítés nettó árbevétele származhat belföldi értékesítésből és exportértékesítésből is, ezeket külön soron kell szerepeltetni.

„ A belföldi értékesítés nettó árbevétele az értékesített termék-, anyag-, árumennyiség vagy szolgáltatás kiszámlázott, a vevő által is elismert általános forgalmi adó nélküli értéke, amennyiben a vevő székhelye, telephelye vagy lakhelye belföldön van. A vámszabad területre, tranzitterületre történő értékesítés belföldinek minősül. (...) A külföldi (export-) értékesítés árbevétele – az export lebonyolítási formájától függetlenül – a külföldi vevőnek történő teljesítéskori, a számviteli politikában rögzített árfolyam forintértékre átszámított összege, csökkentve az utólag adott engedmények, valamint a külföldi útszakaszra jutó, devizában vagy forintban kiegyenlített fuvardíj, szállítási, rakodási és raktározási költség összegével.” (Bíró Tibor K. P., 2012)

Az értékesítés nettó árbevételének összetétele:

Megnevezés	2011	2012	2013
Nem veszélyes hulladék begyűjtés, deponálás	67,90%	67,22%	51,00%
Veszélyes hulladék begyűjtés	1,58%	2,52%	2,73%
Szennyvíziszap kezelés	1,90%	1,69%	1,45%
Hulladék hasznosítás	22,65%	22,53%	24,87%
Bérleti díjak	3,99%	4,10%	13,99%
Környezetvédelmi szaktanácsadás	0,26%	0,12%	0,14%
Nemzetközi fuvarozás	0,26%	0,29%	0,28%
Anyageladás	0,65%	0,31%	0,75%
Egyéb szolgáltatás	0,81%	1,23%	4,78%
Összesen	100,00%	100,00%	100,00%

18. táblázat: Az értékesítés nettó árbevételének összetétele (forrás: kiegészítő mellékletek)

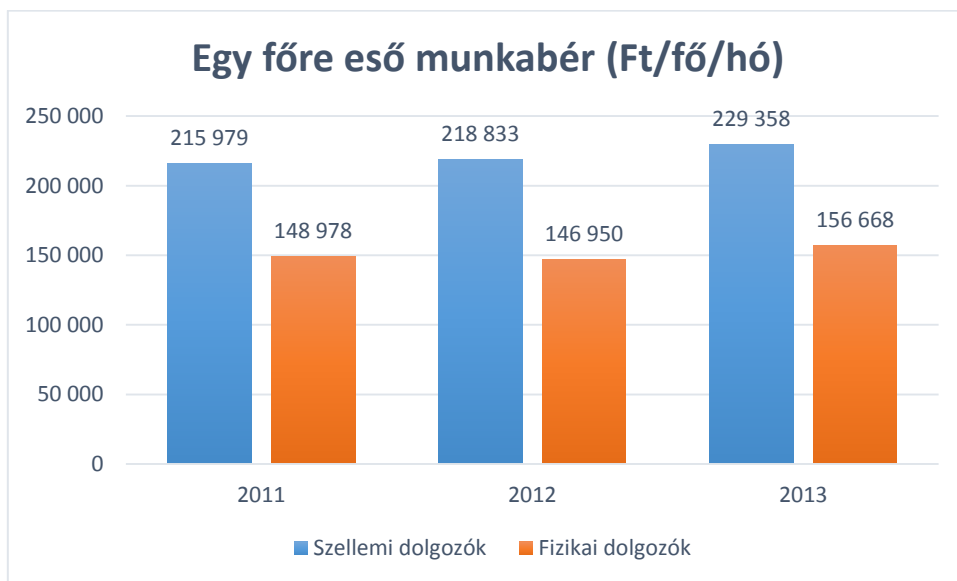
Az értékesítés nettó árbevételének jelentős részét a nem veszélyes hulladékok begyűjtése adja. Emellett még nagy arányban szerepel a hulladék hasznosítás, 2013-ra pedig a bérleti díjakból származó árbevétel aránya is jelentősen megnőtt.

Az exportértékesítés majdnem egésze hulladékértékesítésből áll, csupán kis részét teszi ki a nemzetközi fuvarozás.

A 9. számlaosztályban érdemes különválasztani a főtevékenység, illetve a másodlagos tevékenység árbevételeit. Ez a mi esetünkben a következő bontásban történik:

- 914. Lakossági hulladékszállítás
- 915. Kommunális hulladék
- 916. Konténeres hulladékszállítás
- 917. Szennyvíziszapkezelés
- 918. Egyéb hulladék kezelés
- 919. Zsákos, veszélyes, konyhai hulladékgyűjtés
- 921. Konténer bérleti díj
- 922. Anyageladás

Az egy főre eső munkabér alakulását is vizsgálhatjuk.

7. diagram: Egy főre eső munkabér alakulása (forrás: belső anyag)

2011-ről 2013-ra összességében javult az egy főre eső munkabér mind a szellemi dolgozóknál, mind a fizikai dolgozóknál.

Az adózás előtt eredmény fedezetet nyújt a társasági adó fizetésére, a tulajdonosoknak járó osztalék teljesítésére, illetve a vállalkozás vagyonának gyarapodására. Amennyiben ez nem elegendő, akkor az osztalékfizetéshez igénybe lehet venni az eredménytartalékból. (Bíró Tibor K. P., 2012)

Vállalkozásunk esetében 2011-ben és 2012-ben az adózás előtti eredmény pozitív összegű lett. Eleget tudtak tenni mind az adófizetési, mind pedig az osztalékfizetési kötelezettségeknek is. 2013-ban az eredmény negatív lett, osztalékot nem hagytak jóvá.

6. Összefoglalás

A MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének elemzése során tehát elég vegyes képet alkothatunk a cégről. Elemzésem során először a mérleg adataiból gyűjtöttem információkat, s megoszlási viszonyszámokkal, illetve különböző mutatószámokkal vizsgáltam az állományukat, az

eladósodottságot, végül a likviditást. Ezek alapján pozitív képet kapunk a vállalkozásról. Az eszközök nagy részét teszik ki a tárgyi eszközök, ezek közül is a járművek kapnak nagy szerepet, hiszen ezek közvetlenül szolgálják a tevékenységet. Megállapíthatjuk, hogy a vállalkozás törekszik a folyamatos fejlődésre, hiszen minden évben volt egy nagyobb beruházása gépjármű beszerzésre, biogáz hasznosító rendszerre, új konténerekre, stb. Az eszközszerkezeti és a tőkeszerkezeti mutatók is egy kivétellel mind-mind pozitív képet adnak. Ez alapján az eszközellátottság nagyon jó, a forrásoldali mutatók pedig azt jelzik, hogy a vállalkozás nincs eladósodva, nincs rászorulva nagyarányú külső forrásra. A mérlegtételek részletes elemzése már egy kissé vegyesebb képet mutat, hiszen például a vevőfutamidő és szállítók futamideje is romlott, mégsem értékelhetjük rossznak, mivel a követelések előbb egyenlítődnek ki, így a rövid lejáratú szállítói tartozásokra van fedezet. A vállalkozás amortizációs politikája is egységes képet mutat. Igaz, hogy nagy az értékcsökkenés összege, de ez a járműigényes tevékenység ezzel jár. Az anyag, áru értékesítése nem elsődleges tevékenysége a vállalkozásnak, mégis ezek tárolási ideje is azt mutatja, hogy gyorsan cserélődnek. Az adósságállomány elemzése során kiderül, hogy a hosszú távú fizetési kötelezettségek fedezve vannak. Azok a mutatók alakulnak negatívan, amihez eredmény sorok is kellene, hiszen ezek negatív irányba változtak, negatív előjelűek lettek 2013-ra. A likviditási mutatóknál ugyancsak újra azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a rövid távú kötelezettségekre van fedezet. A mérleg nagyvonalú elemzése során tehát a mutatók mind javultak, vagy ha volt is romlás, akkor is az általánosan elfogadott határ fölé estek az értékei. A következő fejezetben a cash-flow alakulását vizsgáltam, vagyis hogy a pénzeszközök hol keletkeztek, illetve hol használták fel azokat. Legnagyobb része minden évben a főtevékenységből keletkezett, ami nagyon jó, hiszen ez alapján elmondható, hogy jövedelmező a tevékenységük. A pénzeszközök nagy részét is a főtevékenységre fordították, emellett pedig még befektetési tevékenységre, vagyis itt is megállapíthatjuk, hogy a vállalkozás törekszik a folyamatos fejlődésre. A cash-flow-nál is vegyes képet adnak a mutatószámok. Első két évben mindegyik teljesíti az elvárást, vagy legalábbis közelíti, viszont utolsó évben a negatív eredmény miatt romlanak.

A következő fejezetben az eredménykimutatás elemzésére került sor először a jövedelmezőségi helyzet elemzésével, majd a gazdasági hatékonyság elemzésével. Ezek során láthatjuk, hogy jelentős a romlás. A jövedelmezőségi helyzet esetében egy eredménykategóriát hasonlítunk a bevételek egy csoportjához, a saját tőke korrigált értékeihez, eszközökhöz, költségcsoportokhoz. Mivel a nevezőben szereplő adatok összege minden évben hasonló volt, ezért az eredmény sorok romlása, majd negatívba történő

átfordulása vezetett a romló értékekhez. A hatékonyság vizsgálata során is ugyanezeket a következtetéseket lehet levonni, folyamatosan romlik.

Az értékesítés nettó árbevétele minden évben nagyon magas volt, mégis a mérleg szerinti eredmény 2013-ra negatív lett. Az árbevétel kismértékű csökkenése mellett megnőtt az anyagjellegű ráfordítások, illetve az egyéb ráfordítások összege is, ami negatív üzemi eredményhez vezetett.

7. Irodalomjegyzék

2000. évi C. törvény - a számvitelről. (2014. 10 23). Forrás: 2000. évi C. törvény - a számvitelről:
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0000100.TV

2012. évi CLXXXV. törvény. (2014. 12 23). Forrás: 2012. évi CLXXXV. törvény:
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200185.TV

Adorján Csaba, Lukács János, Róth József, Veit József (2008.). *Pénzügyi számvitel*. Budapest: Magyar Könyvvizsgálói Kamarai Oktatási Központ Kft.

Bíró Tibor, Kresalek Péter, Pucsek József, Sztanó Imre (2012). *A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése*. Budapest: Perfekt.

Bíró Tibor, Pucsek József, Sztanó Imre (2010). *Amit a mérleg mutat*. Budapest: Saldo Kiadó.

Országos Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (2013). Határozat-A hulladékgazdálkodási tevékenység végzéséről szóló engedély.

Jánosa András, Paál Éva (2001.). *Számvitelszervezés és vezetés II*. Budapest: Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Rt.

Korom Erik, Baracska Mór Judit, Miklósyné Ács Klára, Reizingerné Ducsa Anita, Romsics Anikó, Siklósi Ágnes, Simon Szilvia, Szirmai Andrea, Sztanó Imre (2003.). *Pénzügyi számvitel*. Budapest: Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Rt.

Korom Erik, Ormos Mihály, Veress Attila (2005). *Bevezetés a számvitel rendszerébe*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

müllex. (2014. 10 23). Forrás: müllex: <http://mullexkormend.hu/main.php?base=bevezeto>

müllex. (2014. 10 23). Forrás: müllex: <http://mullexkormend.hu/main.php?base=kereskedelem>

müllex. (2014. 10 23). Forrás: müllex: <http://mullexkormend.hu/main.php?base=technologia>

Otto H. Jacobs, Andreas Oestreich (2000). *Mérlegelemzés- Az éves beszámoló elemzése mint a tervezés és döntés-előkészítés eszköze*. Budapest: Kossuth Kiadó.

Ready Ratios. (2014. 12 22). Forrás: Financial Statement Analysis:
http://www.readyratios.com/reference/analysis/financial_statement_analysis.html

Számviteli politika.

8. Ábrajegyzék

1. diagram: Az eszközök állományának alakulása (forrás: mérleg).....	13
2. diagram: A követelések összetétele (forrás: mérleg).....	16
3. diagram: Források összetétele (forrás: mérleg).....	18
4. diagram: A céltartalékok összetétele (forrás: mérlegek).....	20
5. diagram: A kötelezettségek állományának alakulása (forrás: mérlegek).....	21
6. diagram: Passzív időbeli elhatárolások alakulása (forrás: mérlegek).....	23
7. diagram: Egy főre eső munkabér alakulása (forrás: belső anyag).....	57
1. táblázat: A vállalat tulajdonosai (forrás: belső anyag).....	2
2. táblázat: A befektetett eszközök összetétele (forrás: mérlegek).....	13
3. táblázat: A tárgyi eszközök összetétele (forrás: mérlegek).....	14
4. táblázat: A forgóeszközök összetétele (forrás: mérlegek).....	15
5. táblázat: A forgóeszközök összetétele (forrás: mérlegek).....	16
6. táblázat: Pénzeszközök összetétele (forrás: mérlegek).....	17
7. táblázat: Aktív időbeli elhatárolások összetétele (forrás: mérlegek).....	17
8. táblázat: Saját tőke összetétele (forrás: mérlegek).....	19
9. táblázat: Rövid lejáratú kötelezettségek összetétele (forrás: mérlegek).....	22
10. táblázat: Pénzeszközök keletkezésének és felhasználásának forrásai (forrás: cash-flow-k).....	44
11. táblázat: Élőmunka-arányos jövedelmezőség (forrás: eredménykimutatók).....	48
12. táblázat: Eszközarányos jövedelmezőség (forrás: eredménykimutatók).....	49
13. táblázat: Termelési értékek alakulása (forrás: eredménykimutatók).....	50
14. táblázat: Hozzáadott érték (forrás: eredménykimutatók).....	51
15. táblázat: Élőmunka-hatékonyság mutatói (forrás: eredménykimutatók és belső anyag).....	52
16. táblázat: Eszközhatékonysági mutatók (forrás: mérleg és eredménykimutatók).....	53
17. táblázat: Termelési költségek (forrás: eredménykimutatók).....	53
18. táblázat: Az értékesítés nettó árbevételének összetétele (forrás: kiegészítő mellékletek).....	56

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, SÖVEGJARTÓ JÚLIA büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Zalaegerszeg, 2015. január 5.

Sövegjártó Júlia
hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

A MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító Kft. vagyoni, pénzügyi és
jövedelmezőségi helyzetének elemzése a beszámolók alapján

---

szakdolgozat címe

Sövegíró Júlia

Hallgató neve

Nappali tagozat/Pénzügy-számvitel szak/Számvitel szakirány

Szakdolgozatomat a MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító Kft.-ről írtam. A cég a környező települések hulladékkezelését, ipari hulladékgyűjtést, újrahasznosítást, nemzetközi áruszállítást végez. A vállalat tevékenységének, számviteli politikájának rövid bemutatása után, majd pedig az elemzés rövid bevezetését követően elemeztem a vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetét.

A MÜLLEX-KÖRMEND Hulladékgyűjtő és Hasznosító Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének elemzése során elég vegyes képet alkothatunk a cégről. Elemzésem során először a mérleg adataiból gyűjtöttem információkat, s megoszlási viszonyszámokkal, illetve különböző mutatószámokkal vizsgáltam az állományukat, az

eladósodottságot, végül a likviditást. Ezek alapján pozitív képet kapunk a vállalkozásról. Az eszközök nagy részét teszik ki a tárgyi eszközök, ezek közül is a járművek kapnak nagy szerepet, hiszen ezek közvetlenül szolgálják a tevékenységet. Megállapíthatjuk, hogy a vállalkozás törekszik a folyamatos fejlődésre, hiszen minden évben volt egy nagyobb beruházása gépjármű beszerzésre, biogáz hasznosító rendszerre, új konténerekre, stb. Az eszközszerkezeti és a tőkeszerkezeti mutatók is egy kivétellel mind-mind pozitív képet adnak. Ez alapján az eszközellátottság nagyon jó, a forrásoldali mutatók pedig azt jelzik, hogy a vállalkozás nincs eladósodva, nincs rászorulva nagyarányú külső forrásra. A mérlegtételek részletes elemzése már egy kissé vegyesebb képet mutat, hiszen például a vevőfutamidő és szállítók futamideje is romlott, mégsem értékelhetjük rossznak, mivel a követelések előbb egyenlítődnek ki, így a rövid lejáratú szállítói tartozásokra van fedezet. A vállalkozás amortizációs politikája is egységes képet mutat. Igaz, hogy nagy az értékcsökkenés összege, de ez a járműigényes tevékenység ezzel jár. Az anyag, áru értékesítése nem elsődleges tevékenysége a vállalkozásnak, mégis ezek tárolási ideje is azt mutatja, hogy gyorsan cserélődnek. Az adósságállomány elemzése során kiderül, hogy a hosszú távú fizetési kötelezettségek fedezve vannak. Azok a mutatók alakulnak negatívan, amihez eredmény sorok is kellenek, hiszen ezek negatív irányba változtak, negatív előjelűek lettek 2013-ra. A likviditási mutatóknál ugyancsak újra azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a rövid távú kötelezettségekre van fedezet. A mérleg nagyvonalú elemzése során tehát a mutatók mind javultak, vagy ha volt is romlás, akkor is az általánosan elfogadott határ fölé estek az értékei. A következő fejezetben a cash-flow alakulását vizsgáltam, vagyis hogy a pénzeszközök hol keletkeztek, illetve hol használták fel azokat. Legnagyobb része minden évben a főtevékenységből keletkezett, ami nagyon jó, hiszen ez alapján elmondható, hogy jövedelmező a tevékenységük. A pénzeszközök nagy részét is a főtevékenységre fordították, emellett pedig még befektetési tevékenységre, vagyis itt is megállapíthatjuk, hogy a vállalkozás törekszik a folyamatos fejlődésre. A cash-flow-nál is vegyes képet adnak a mutatószámok. Első két évben mindegyik teljesíti az elvárást, vagy legalábbis közelíti, viszont utolsó évben a negatív eredmény miatt romlanak.

A következő fejezetben az eredménykimutatás elemzésére került sor először a jövedelmezőségi helyzet elemzésével, majd a gazdasági hatékonyság elemzésével. Ezek során láthatjuk, hogy jelentős a romlás. A jövedelmezőségi helyzet esetében egy eredménykategóriát hasonlítunk a bevételek egy csoportjához, a saját tőke korigált értékeihez, eszközökhöz, költségcsoportokhoz. Mivel a nevezőben szereplő adatok összege minden évben hasonló volt, ezért az eredmény sorok romlása, majd negatívba történő

átfordulása vezetett a romló értékekhez. A hatékonyság vizsgálata során is ugyanezeket a következtetéseket lehet levonni, folyamatosan romlik.

Az értékesítés nettó árbevétele minden évben nagyon magas volt, mégis a mérleg szerinti eredmény 2013-ra negatív lett. Az árbevétel kismértékű csökkenése mellett megnőtt az anyagjellegű ráfordítások, illetve az egyéb ráfordítások összege is, ami negatív üzemi eredményhez vezetett.